

Årsrapport for 2019

Sekretariatet for konfliktrådene

14. februar 2020

Innhold

Del I. Leders beretning	3
Del II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall	5
Organisering	5
Hovedtall	5
Saksutvikling	6
Del III. Aktiviteter.....	7
Mål 1. Mer effektiv straffesakskjede.....	7
Tilstandsindikator 1: Antall sivile saker, straffesaker og sivile henlagte saker	8
Antall oppfølging i konfliktråd, ungdomsstraff og ungdomsoppfølging	14
Styringsparameter 1. Antall dager fra saken mottas til saken oversendes til mekler	16
Rapporteringskrav	18
En mer effektiv straffesakskjede - vurdering av måloppnåelse	20
Mål 2. Redusere alvorlig kriminalitet	21
Tilstandsindikator 1. Andel ungdom med tilbakefall til kriminalitet.....	22
Styringsparameter 2. Antall dager fra saken mottas til straffegjennomføringen starter	23
Styringsparameter 3. Andel ungdommer som fullfører ungdomsstraff og ungdomsoppfølging .	24
Rapporteringskrav og oppdrag.....	28
Redusere alvorlig kriminalitet – vurdering av måloppnåelse.....	36
Mål 3. Styrke forebyggingen av kriminalitet	37
Styringsparameter 4. Andel tilfredse brukere.....	38
Rapporteringskrav og oppdrag.....	39
Styrke forebygging av kriminalitet – vurdering av måloppnåelse.....	43
Del IV. Styring og kontroll i virksomheten.....	43
Virksomhetsstrategi	43
Organisatoriske tiltak	44
Internkontroll	46
HR og kompetanseutvikling.....	48
Del V. Vurdering av framtidsutsikter	49
Del VI. Årsregnskap.....	51
Vedlegg: Risikovurdering for 2019	60

Del I. Leders beretning

Vår visjon sier: *Møter mellom mennesker – for et tryggere samfunn*. Visjonen uttrykker betydningen av menneskemøter og møteplasser for å nå målet om et tryggere samfunn. Tryggere samfunn er pilaren i samfunnsoppdraget vårt. Vi forebygger kriminalitet på systemnivå og på individnivå. Det skjer gjennom digitale og fysiske møteplasser for fagfolk fra ulike sektorer; det skjer gjennom tilskudd til organisasjoner og kommuner, det skjer gjennom tilrettelagte, gjenopprettende møter mellom mennesker, etter et lovbrudd og i sivile saker, og det skjer gjennom å samle offentlige aktører og privat nettverk rundt ungdom som er i konflikt med loven.

I 2019 utviklet vi en overordnet virksomhetsstrategi som angir retning for organisasjonen fram mot 2025. For å nå målene våre; «Flere saker til konfliktrådet», «Positiv endring for barn og unge i konflikt med loven» og «Tydelig samfunnsaktør i konflikthåndtering og kriminalitetsforebygging» kreves en solid organisasjon i bunn, god ressursutnyttelse og endrings- og utviklingsvilje.

I 2019 har vi prioritert arbeid som setter oss i posisjon til å levere enda bedre tjenester til brukerne våre. Vi har gjort endringer i ledelse og organisering av konfliktrådene for å få større og mer robuste fagmiljøer. Antall konfliktråd er redusert fra 22 til 12. Med felles ledelse utøver færre personer ledelsesfunksjoner og ressurser er frigjort til faglig arbeid. Vi er også i ferd med å gjøre endringer i organiseringen av Sekretariatet for konfliktrådene for å få større synlighet utad, mot samarbeidspartnere og offentligheten, og mer kraft til utvikling og digitalisering av våre tjenester, og god styring av virksomheten.

I 2019 ble organisasjonen styrket med 16 millioner kroner for raskere og tettere oppfølging av ungdom som er idømt/ilagt ungdomsstraff og ungdomsoppfølging. Midlene satt oss i stand til å styrke bemanningen ved flere konfliktråd, og det har allerede gitt konkrete resultater i form av raskere igangsetting av straffereaksjonene. I 2017 gikk det 72 dager (median) fra saken mottas i konfliktrådene til straffegjennomføringen starter, i 2018 gikk det 65 dager og i 2019 gikk det 59 dager. Fagutviklingen ble også styrket, bl.a. for å sikre god oppfølging av følgeevalueringen som Nordlandsforskning publiserte i 2019 om implementeringen av ungdomsstraff og ungdomsoppfølging.

Andel ungdom med brudd i straffegjennomføringen har gått ned med 4 prosentpoeng fra 2018 til 2019, fra 20 % til 16 %. Flere ungdommer fullfører også straffereaksjonene nå enn tidligere. I løpet av de siste fem årene har andelen som fullfører økt fra 56 % i 2015 til 71 % i 2019. At oppstarten av straffereaksjonene er raskere og flere ungdommen fullfører er en ønsket og god utvikling.

I 2019 ser vi en økning i bruk av ungdomsstraff. Straffereaksjonen benyttes ved alvorlig og gjentatt kriminalitet i saker som handler om vold, trusler, seksualkriminalitet og ran. Saksøkningen underbygger organisasjonens økte fokus i 2019 på ivaretagelse av fornærmede i integritetskrenkende saker. Sakene øker i omfang, som straffesaker og som sivile saker fra domfelte. Denne trenden innebærer behov for målrettet kompetanseheving av ansatte og meklere, samt videreutvikling av faglige retningslinjer som sikrer ivaretagelse og forsvarlighet i alle ledd. Samarbeid med andre offentlige aktører står sentralt, også på dette feltet.

Vi ser i 2019 også en nedgang i antall saker til konfliktrådet totalt, og særlig er det en nedgang i straffesaker. Det er store variasjoner mellom politidistriktene i omfanget av saker som henvises til konfliktrådet. Dette er en utvikling vi ønsker å snu i 2020. Vi vil styrke samarbeidet med politi- og påtalemyndighet for å bidra til en likest mulig praksis for overføring av saker til konfliktrådet.

Om det er ett område som kjennetegner 2019 er det nettopp samarbeid. Å forebygge kriminalitet er et felles ansvar for offentlig sektor på alle nivå, private aktører og sivilsamfunnet. Vi koordinerer innsats rundt enkeltmennesker og vi koordinerer innsats på systemnivå: i 2019 har vi bl.a. ledet direktoratsgruppen som er nedsatt for å bekjempe radikalisering og voldelig ekstremisme, og vi har rådgitt alle landets SLT-koordinatorer som gjør et uvurderlig kriminalitetsforebyggende arbeid i over 200 kommuner.

Det er sammen vi gjør en forskjell.

Jeg er stolt av å lede medarbeidere og meklere som hver dag tilrettelegger for møter mellom mennesker – for et tryggere samfunn.

Oslo, 14.2.2020

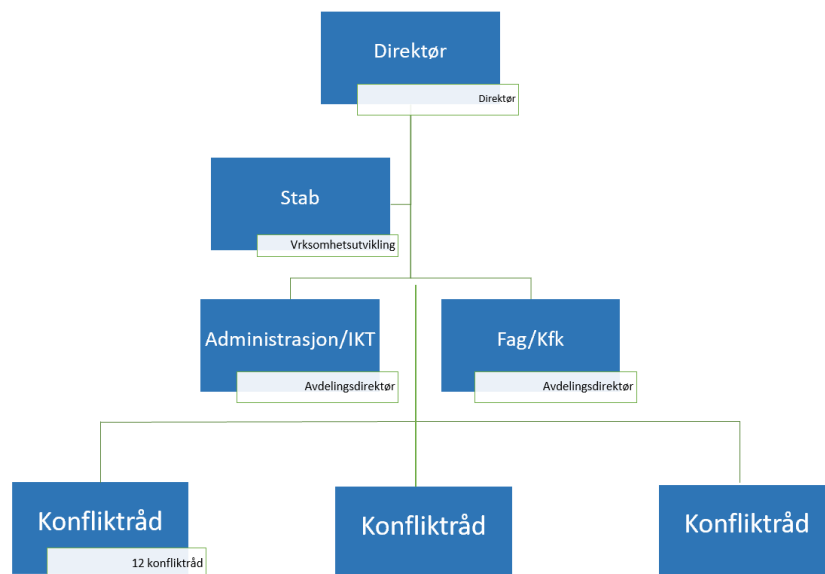
Christine Wilberg
Direktør
Sekretariatet for konfliktrådene

Del II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Organisering

Konfliktrådet har to organisatoriske nivåer, og er underlagt Justis- og beredskapsdepartementet. Sfk er konfliktrådenes sentrale administrasjon og er lokalisert i Oslo. Sfk har det faglige og administrative ansvaret for 12 lokale konfliktråd. I tillegg ivaretar Sfk oppgaver innen regnskap og IKT-drift for Kommisjonen for gjenoptakelse av straffesaker.

Figur 1: Organisasjonskart

Hovedtall

Forbruket for 2019 på kap. 0474, post 01 var samlet kr 137 733 805. Av forbruket gikk 71 % til lønn og 5 % til meklerhonorar. Det resterende er knyttet til drift. Betydelige poster her er husleie med 6 % og reiser for meklere og ansatte med 5 %. Reiseutgiftene reflekterer i stor grad faglige aktiviteter knyttet til ungdomsstraff/ungdomsoppfølging, meklinger og opplæring og veiledning av meklere.

Per 31.12.2019 hadde organisasjonen 146 stillinger, fordelt på 141,7 årsverk. Sfk har til sammen 34 stillinger og to lærlinger. I tillegg har vi en lærling ved et konfliktråd. De enkelte konfliktrådskontorer varierer i størrelse fra fire til 17 medarbeidere, i tillegg til lekmeklere. Pr. 31.12.2019 hadde vi 573 aktive meklere.

Saksutvikling

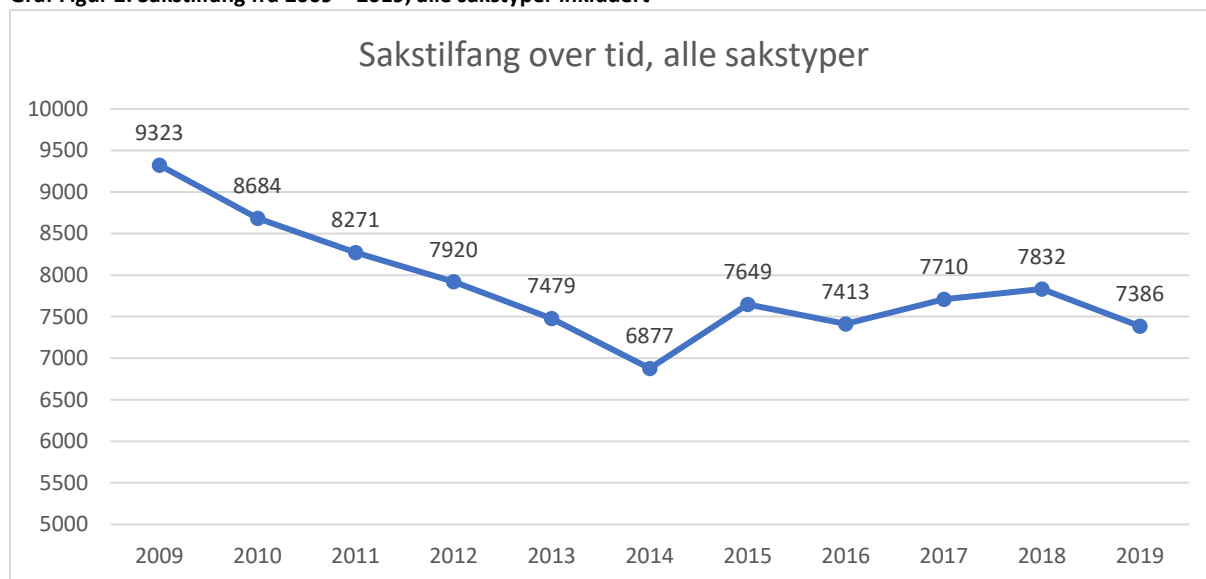
Konfliktrådene mottok 7385 saker i 2019. Samlet sett er dette en nedgang på 6 % sammenlignet med året før. Nedgangen gjelder samtlige saks kategorier bortsett fra ungdomsstraff, som har økt med 31 %. Nedgangen i straffesaker er betydelig.

Tabell 1. Utvikling i alle sakstyper sammenlignet med 2018¹

Kategori	2018	2019	%
Straffesaker	3557	3202	-10 %
Sivile henlagte saker	1439	1423	-1 %
Sivile saker	2265	2207	-3 %
Ungdomsstraff	54	71	31 %
Ungdomsoppfølging	471	449	-5 %
Oppfølging i konfliktråd	46	34	-26 %
Totalt	7832	7386	-6 %

De siste 10 årene har konfliktrådet registrert mellom 6900 – 9300 saker årlig. Tross årlige variasjoner innad sakstypene er hovedtrenden tydelig: en betydelig nedgang i saker fra 2009 til 2014 og et noe jevnere sakstilfang fra 2015 – 2019. Den største nedgangen finner vi i straffesaker².

Graf Figur 2. Sakstilfang fra 2009 – 2019, alle sakstyper inkludert

¹ Tallene i årsrapport 2018 avviker noe fra tallene i tabellen grunnet årlig oppdatering av datamaterialet.

² Se oversikt over straffesaker i en 10 – årsperiode på s. 8.

Del III. Aktiviteter

Følgende sektormål gjelder for Sfk i 2019:

- En mer effektiv straffesakskjede
- Redusere alvorlig kriminalitet
- Styrke forebyggingen av kriminalitet

Resultater er knyttet til mål, styringsparametere og oppdrag gitt i tildelingsbrevet til Sfk for 2019. Innholdet i årsrapporten struktureres rundt disse, med vurderinger av resultater under de enkelte punktene og oppsummert under hvert mål.

Mål 1. Mer effektiv straffesakskjede

Konfliktrådsbehandling er effektivt og kostnadsbesparende, og gir gode løsninger for partene. For å få til dette må samarbeidspartnere og innbyggere ha kjennskap til konfliktrådets arbeid og tjenester og ha tillit til at tjenestene er av høy kvalitet.

Vi jobber derfor med å synliggjøre konfliktrådets tjenester overfor samarbeidspartnere og innbyggere. Dette skal vi jobbe mer strategisk med i 2020 gjennom vår områdestrategi for kommunikasjon og samfunnskontakt. I 2020 får vi også mer brukervennlige digitale plattformer og vi skal jobbe frem en strategi for alle våre digitale kanaler.

Konfliktrådene har i 2019 hatt et aktivt utadrettet informasjonsarbeid mot samarbeidspartnere som politi- og påtalemyndigheten, kriminalomsorgen, friomsorgskontorene, barnevern og SLT-koordinatorer. Sfk har hatt jevnlig møter med Politidirektoratet i tillegg til møter med Riksadvokaten, Kriminalomsorgsdirektoratet, Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet og Helsedirektoratet. Sfk har også deltatt i 0-24 samarbeidet³.

Om målet

Målet om en mer effektiv straffesakskjede omfatter kvantitative og kvalitative indikatorer. De kvantitative omhandler sakstilfang i 2019, samt saksbehandlingstid i straffesaker, henlagte saker og sivile saker.

Tildelingsbrevet for 2019 angir følgende parametere, rapporteringskrav og oppdrag under målet «Mer effektiv straffesakskjede»:

---

³ 0-24 er et samarbeid mellom Helsedirektoratet, Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, Arbeids- og velferdsdirektoratet, Integrerings- og mangfoldsdirektoratet og Utdanningsdirektoratet.

Tilstandsindikator	T 1: Antall sivile saker, straffesaker og sivile henlagte saker
Styringsparameter	SP 1: Antall dager fra saken mottas til saken oversendes til mekler
Rapporteringskrav	Hvordan fornærmede ivaretas i alvorlige voldssaker og annen integritetskrenkende kriminalitet (R1) Status i digitaliseringsarbeidet, herunder en vurdering av faktorer som fremmer og ev. hindrer en effektiv saksbehandling (R2)

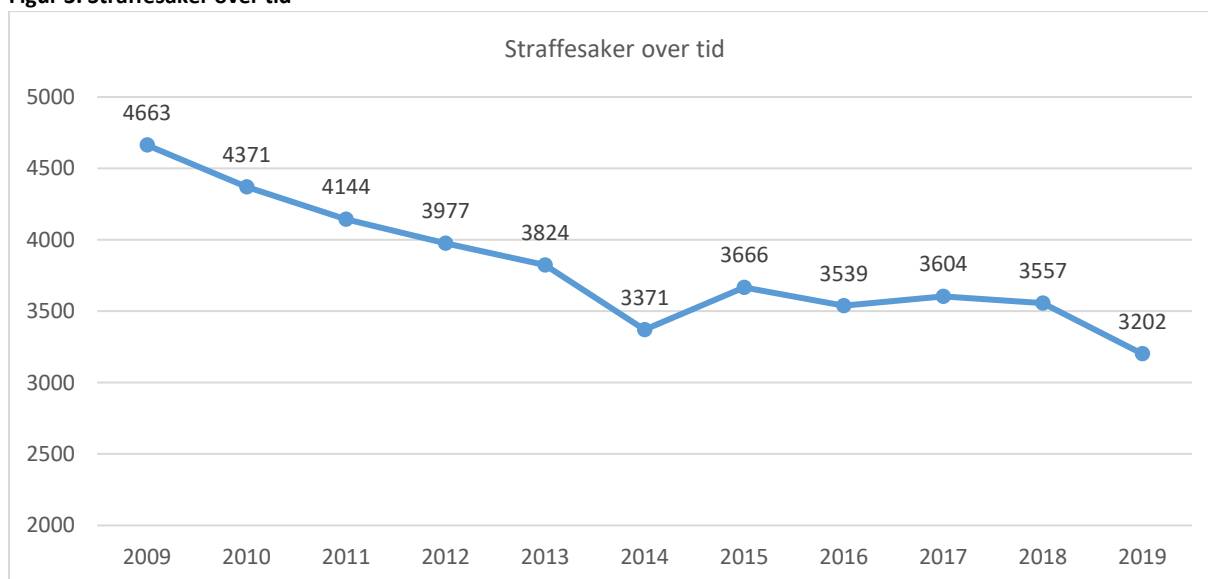
Saksutviklingen til de øvrige sakstypene konfliktrådet forvalter; ungdomsstraff, ungdomsoppfølging og oppfølging i konfliktråd presenteres også i dette kapitlet slik at utviklingen i hele porteføljen kan sees samlet.

Tilstandsindikator 1: Antall sivile saker, straffesaker og sivile henlagte saker

Straffesaker

De siste 10 årene har konfliktrådet registrert mellom 3200 – 4700 saker årlig. Hovedtrenden er tydelig: Det er en nedgang i straffesaker fra 2009 til 2014, et jevnere sakstilfang fra 2015 – 2018 og en betydelig nedgang, 10 %, fra 2018 til 2019. Antall straffesaker i 2019 er det laveste på 10 år.

Figur 3. Straffesaker over tid

I 2019 er også variasjonen mellom konfliktrådene stor. Ytterpunktene er konfliktrådet i Oslo som hadde en økning på 35 %, mens Konfliktrådet Vest hadde en nedgang på 41 %. Ser man nærmere på straffesaksutviklingen for Konfliktrådet Vest er det tydelig at saksutviklingen varierer kraftig fra år til år; økning med 9 % i 2016, nedgang med 9 % i 2017, økning med 47 % i 2018 og nedgang med 41 % i 2019. Denne type variasjon er å finne ved flere råd.

Tabell 2. Straffesaker per konfliktråd	2018	2019	%
Agder	225	211	-6 %
Finnmark	135	103	-24 %
Innlandet	347	231	-33 %
Møre og Romsdal	215	236	10 %
Nordland	318	290	-9 %
Oslo	354	477	35 %
Sør-Vest	537	483	-10 %
Sør-Øst	417	352	-16 %
Troms	140	127	-9 %
Trøndelag	336	296	-12 %
Vest	323	191	-41 %
Øst	210	205	-2 %
Sum	3557	3202	-10 %

Konfliktrådet har plikt til å behandle saker som etter avgjørelse ved påtalemyndigheten eller domstolen er oversendt til mekling (jf. Konfliktrådsloven § 20). Beslutningen om oversendelse tas av påtalemyndigheten, og det er følgelig påtalemyndigheten og domstolens beslutninger og prioriteringer som bestemmer omfanget av saker som overføres til konfliktrådet. Det konfliktrådet til en viss grad kan påvirke er kunnskapen om konfliktrådets tjenester.

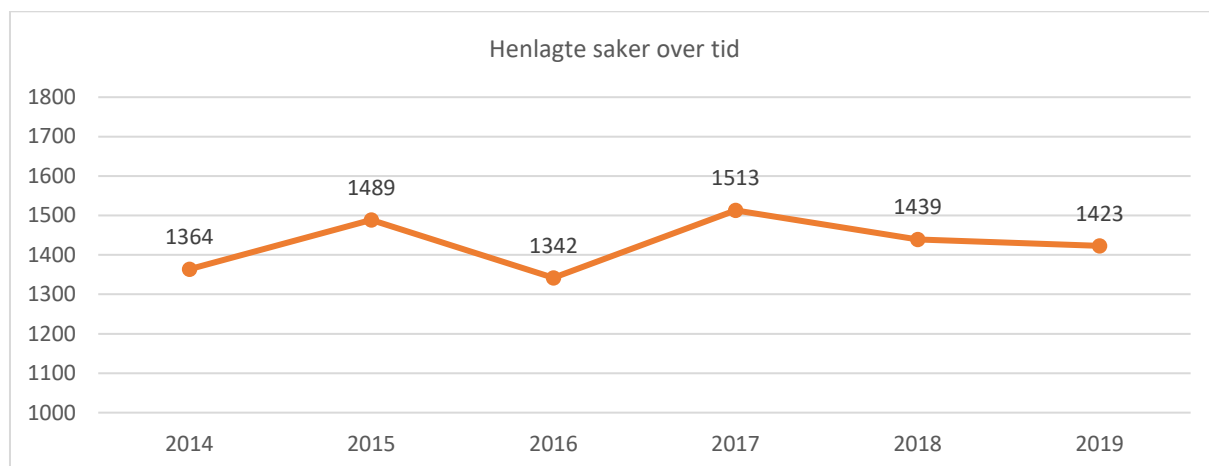
Konfliktrådene erfarer at sakstilfanget påvirkes av samarbeidsrelasjonen mellom konfliktråd og politi. Regelmessige møter med politiledelsen, (ny)tilsatte i påtaleenheten, tett kontakt med Felles straffesaksinntak (FSI) og videreformidling av kunnskap og erfaringer til ulike enheter i politiet er faktorer som fremmer økt sakstilgang. Omfanget av møter, foredrag, opplæring mv. avhenger både av kapasitet og prioriteringer i politiet og konfliktrådet. Politietaten har vært gjennom en stor reform som periodevis har hatt innvirkning på samarbeidet med konfliktrådene. I 2019 har også konfliktrådene vært i en omstillingsfase. Nedgangen i straffesaker må ses i lys av dette, uten at dette alene forklarer den nedadgående trenden som har vært siden 2009.

Høsten 2019 gjennomførte Sfk en undersøkelse til politi- og påtalemyndigheten om kjennskap og kunnskap om konfliktrådet (totalt 258 respondenter). Et hovedfunn er at mange i politiet vurderer at det er et potensiale for flere egnede saker til konfliktråd. Det gjelder hele spekteret av saker; mekling i konfliktråd (både straffesaker og sivile saker), ungdomsstraff, ungdomsoppfølging og oppfølging i konfliktråd. Til spørsmålet om hva som vil fremme flere egnede saker til konfliktråd er svaret økt kunnskap om bruk av konfliktråd. Sfk følger opp resultatene sammen med Politidirektoratet i 2020.

Henlagte saker

De siste seks årene har konfliktrådet registrert mellom 1300 – 1500 henlagte saker. Til tross for årlige variasjoner har sakstilfanget holdt seg på et stabilt nivå.

Figur 4. Henlagte saker over tid

Fra 2018 til 2019 har antallet henlagte saker gått ned med 1 %. Variasjonen mellom konfliktrådene er likevel stor og følger nødvendigvis ikke samme mønster som overførte straffesaker.

Tabell 3. Henlagte saker per konfliktråd	2018	2019	%
Agder	60	55	-8 %
Finnmark	29	25	-14 %
Innlandet	158	143	-9 %
Møre og Romsdal	68	53	-22 %
Nordland	147	186	27 %
Oslo	114	113	-1 %
Sør-Vest	164	166	1 %
Sør-Øst	178	154	-13 %
Troms	61	65	7 %
Trøndelag	146	198	36 %
Vest	182	134	-26 %
Øst	132	131	-1 %
Sum	1439	1423	-1 %

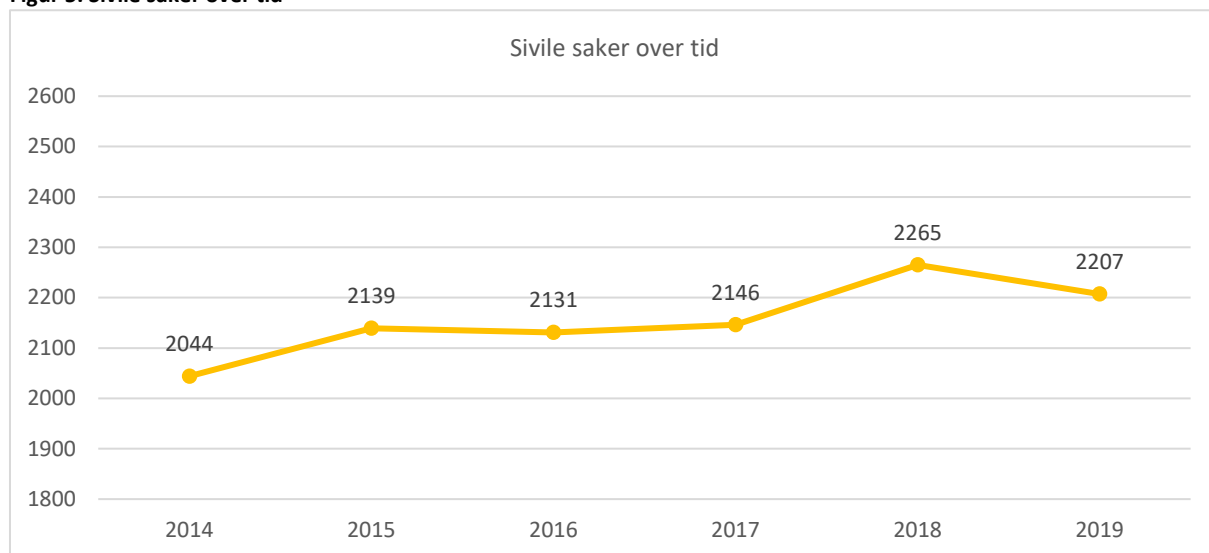
Konfliktrådet Trøndelag og Konfliktrådet Nordland, som begge har hatt nedgang i straffesaker, hadde en økning med henholdsvis 36 % og 27 % i henlagte saker. Konfliktrådet Møre og Romsdal derimot hadde en økning i straffesaker, men en nedgang i henlagte saker (22 %). Overføring av de to type saker synes i liten grad å ha en sammenheng.

Sivile saker

Sivile saker skiller seg fra saker som oversendes fra politiet, da dette er saker som partene selv bringer inn for konfliktrådet. Nærmiljøkonflikter og økonomiske konflikter utgjør nærmere 50 % av den sivile porteføljen. Det handler om konflikter mellom naboer, familiemedlemmer, på arbeidsplassen eller på skolen.

De siste seks årene har konfliktrådet registrert mellom 2000 – 2300 sivile saker og kurven er jevnt stigende fram mot 2018. Fra 2018 til 2019 har det vært en nedgang på 58 saker (3 %).

Figur 5. Sivile saker over tid

Innad i konfliktrådene varierer utviklingen i antallet sivile saker per år noe mer:

Tabell 4. Sivile saker per konfliktråd	2018	2019	%
Agder	168	148	-12 %
Finnmark	58	66	14 %
Innlandet	206	180	-13 %
Møre og Romsdal	108	118	9 %
Nordland	196	221	13 %
Oslo	300	243	-19 %
Sør-Vest	220	257	17 %
Sør-Øst	270	226	-16 %
Troms	71	61	-14 %
Trøndelag	299	335	12 %
Vest	95	105	11 %
Øst	274	247	-10 %
Sum	2265	2207	-3 %

Konfliktrådet Sør-Vest og Konfliktrådet Trøndelag, hadde en økning med henholdsvis 17 % og 12 % fra i fjor. Konfliktrådet Oslo og Sør-Øst hadde en nedgang med henholdsvis 19 % og 16 %.

En forutsetning for å melde en sivil sak til konfliktrådet er kjennskap til organisasjonen og tjenestene vi tilbyr. I 2019 har vi satset på å øke synligheten vår i sosiale media (Facebook og Twitter), siden vi ser at de fleste nyhetssakene leses via sosiale medier. Vi har også jevnlig lagt ut nyhetssaker på våre hjemmesider, og vi ser at det de siste to årene har vært en klar økning i antall medieoppslag sammenlignet med tidligere år. Konfliktrådets podcast, «Konfliktrådspodden», som tar for seg de ulike sakstypene og hva som skjer i meklingsrommet, ble lansert i forbindelse med Arendalsuka. Konfliktrådets podcast har fått gode tilbakemeldinger og har bidratt til synliggjøring av konfliktrådets tjenester på en god måte.

Til tross for økt synlighet i sosiale medier og flere medieoppslag har det ikke gitt en ønsket saksutvikling i 2019. Vi vet fra tidligere spørreundersøkelse («omnibus» fra 2018) at kjennskapen til, og tilliten til, konfliktrådets tjenester i befolkningen er forholdsvis lav. I 2020 vil vi analysere ulike brukergrupper og deres behov for informasjon om konfliktrådet, og bl.a. se hvordan våre digitale plattformer og andre kanaler kan utvikles for bedre adressere målgruppers ulike behov.

Saksforhold – straffesaker, henlagte saker og sivile saker

Det ble i 2019 registrert 7019 forhold fordelt på 6832 i straffe-, henlagte- og sivile saker.

Tabell 5. Saksforhold	Straffesak	Henlagt sak	Sivil sak	Totalt, antall	Totalt, prosent
Vold	32 %	26 %	5 %	1536	22 %
Annen konflikt	0 %	6 %	32 %	820	12 %
Økonomiske konflikter	3 %	6 %	25 %	749	11 %
Trusler	11 %	14 %	4 %	669	10 %
Nærmiljøkonflikter	1 %	7 %	22 %	629	9 %
Naskeri	10 %	15 %	1 %	575	8 %
Krenkelse	6 %	10 %	7 %	498	7 %
Skadeverk	10 %	9 %	1 %	503	7 %
Annen kriminalitet	8 %	1 %	0 %	277	4 %
Narkotika	9 %	0 %	0 %	292	4 %
Annen vinningskriminalitet	5 %	3 %	1 %	214	3 %
Seksualkriminalitet	2 %	1 %	1 %	109	2 %
Innbrudd	2 %	1 %	0 %	66	1 %
Ran	1 %	0 %	0 %	42	1 %
Tyveri av motorkjøretøy	1 %	0 %	0 %	40	1 %
Totalt antall forhold	3322	1456	2241	7019	

Det er ingen store endringer i type forhold fra 2018.

Vold er den største sakstypen samlet sett (22 %). Kategorien «vold» utgjør både kroppskrenkelser og kroppsskader, samt vold i nære relasjoner.

Kategoriene «trusler» og «krenkelser» kan være vanskelige å skille. Krenkelser kan kategoriseres som trusler, særlig om handlingene foregår på nettet. De to kategoriene utgjør 17 % av straffesakene og 24 % av henlagte saker. Innenfor kategoriene faller også forhold som billedeling/digital mobbing. Samlet utgjør kategoriene en stor andel av forholdene i 2019.

Naskeri utgjør 10 % av straffesaker og 15 % av henlagte saker. Det er i 2019 en økning i antall naskerisaker med påklagede under 15 år.

«Annen konflikt» utgjør 12 % samlet sett, men 32 % av de sivile sakene. Kategorien er en fellesbetegnelse og handler om familiekonflikter, samvær av felles barn og arbeidskonflikter/dårlig arbeidsmiljø.

Økonomiske konflikter utgjør en fjerdedel av samtlige sivile saker og gjelder svindel på nett, manglende betaling/utbetaling av depositum samt manglende betaling av lønn er i hovedsak konfliktene handler om.

Nærmiljøkonflikter, som utgjør 22 % av de sivile sakene, er det som ofte kalles for nabokonflikter. Konfliktene er nokså sesongbaserte; trefelling og klipping av hekk på våren, strøing av grus og snømåking på vinteren mv.

Saker med parter under 15 år

Tabellen viser antall mottatte saker med en eller flere parter under 15 år. Med saker menes straffesaker, sivile saker og sivile henlagte saker.

Tabell 6. Antall mottatte saker med parter under 15 år	2018	2019	%*
Agder	43	40	-7 %
Finnmark	31	15	-52 %
Innlandet	49	31	-37 %
Møre og Romsdal	29	20	-31 %
Nordland	71	76	7 %
Oslo	53	56	6 %
Sør-Vest	142	131	-8 %
Sør-Øst	133	108	-19 %
Troms	44	53	20 %
Trøndelag	91	141	55 %
Vest	41	26	-37 %
Øst	46	29	-37 %
Totalt	773	726	-6 %

*Lave tall gir høye prosenter

De fleste av sakene med barn under 15 år er henlagte straffesaker. De blir henlagt fordi barna er under den kriminelle lavalder. Det er tre konfliktråd som over tid hatt en stor andel saker med parter under 15 år; Konfliktrådet Trøndelag, Konfliktrådet Sør-Vest og Konfliktrådet Sør-Øst. Konfliktrådene

rapporterer om stormøter som inkluderer skoler, ungdommer, SLT-kordinatorer, politi, barneverk og foreldre. Stormøter, som i noen tilfeller består av opptil 25 parter, krever mye ressursbruk, både av ansatte og meklere. Sakene dreier seg ofte om skadeverk, innbrudd, trusler, ordensforstyrrelser, kroppskrenkelser, vold og bildedeling.

Samtlige konfliktråd rapporterer om gode erfaringer i saker med ungdom under 15 år. Selv om det for ungdommen ikke har noen strafferettslige konsekvenser eller konsekvenser for rullebladet om han/hun ikke stiller, er erfaringene at møtene i stor grad finner sted. Tilbakemeldingen er også at møtene oppleves som meningsfulle, både av parter og verger. Av og til prioriterer politiet deltakelse i møtene, som en del av sitt forebyggende arbeid.

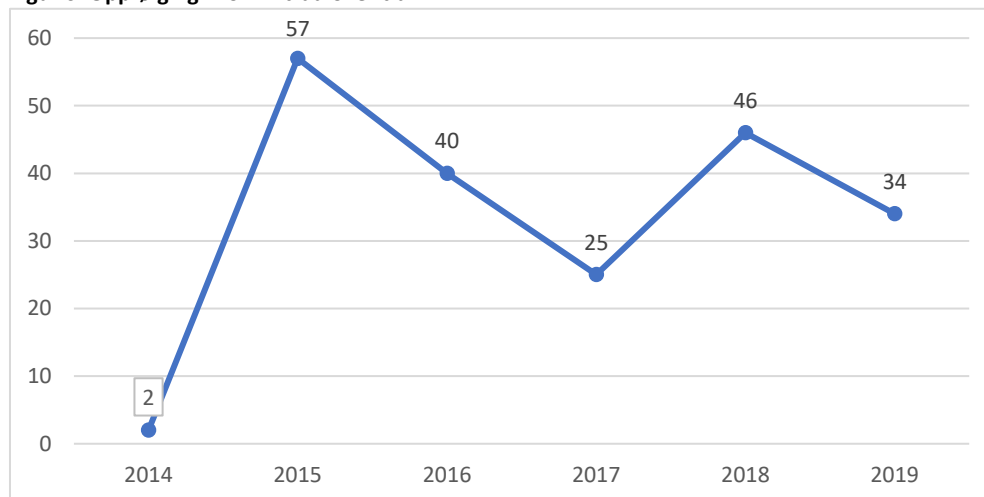
Å tilrettelegge for gjenopprettende møter for barn under den kriminelle lavalder er et viktig – og proaktivt - kriminalitetsforebyggende tiltak. Statistikken over viser at det er et lite benyttet tiltak. Det er vanskelig å anslå hvor stor andel «u15»-saker konfliktrådene bør motta, men det er grunn til å tro at potensialet er større enn nivået vi har i 2019. Også på dette området kreves økt informasjon til samarbeidspartnere om konfliktrådets tilbud.

Antall oppfølging i konfliktråd, ungdomsstraff og ungdomsoppfølging

Oppfølging i konfliktråd

Siden 2014 har konfliktrådene mottatt 207 oppfølging i konfliktråd-saker. Sakene er ikke jevnt fordelt over landet. Av alle mottatte saker står Trøndelag for 56 %.

Figur 6. Oppfølging i konfliktråd over tid

Sakstypene er hovedsakelig narkotika og vold i nære relasjoner. Oppfølgingsplanene i narkotikasaker inneholder tiltak som jevnlig rustesting, støtte og veiledning av distriktpsykiatrisk senter (DPS), NAV og rusbehandling, samt tiltak rettet mot skole/utdanning og andre dagtilbud. I saker som omhandler vold i nære relasjoner er tiltakene ofte knyttet til behov i familien, støtte og veiledning av barnevernstjenesten og sinnemestring.

Oppfølging i konfliktråd er en tredelt reaksjon basert på modellen fra ungdomsstraff og ungdomsoppfølging. Den består av gjennomføring av et møte i konfliktrådet, utarbeidelse av en

individuell tilpasset plan og oppfølging av planen. Planen utformes i møtet og skal godkjennes av konfliktrådet og siktede eller domfelte. Konfliktrådet har ansvaret for at planen gjennomføres (jfr. § 36 i Konfliktrådsloven)

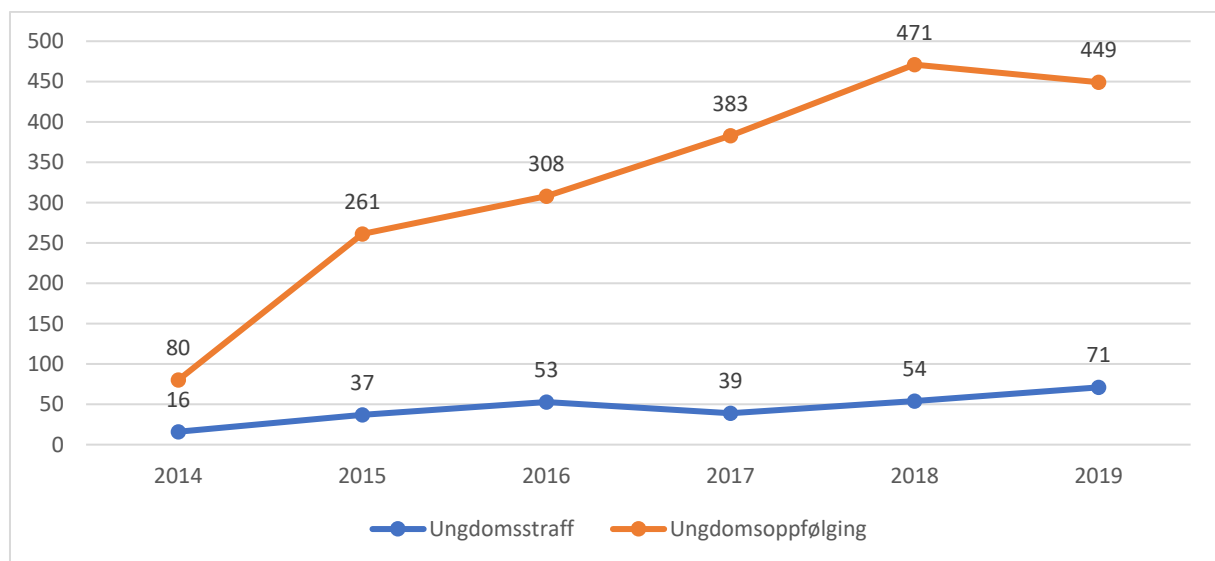
Straffereaksjonene er tid- og ressurskrevende, på nivå med ungdomsreaksjonene, men uten at det er bevilget midler til forvaltning av straffereaksjonen. Kapasiteten til å forvalte oppfølging i konfliktråd – og kapasiteten til å drive fagutvikling - er følgelig svært begrenset. Derfor har Sfk også funnet det riktig å nedprioritere informasjonsarbeid om straffereaksjonen. Dette er ikke en ønskelig situasjon da straffereaksjonen, etter vår vurdering, har et større potensiale enn tallene tilsier av i dag tilsier, også i andre distrikter enn vi hittil har sett straffereaksjonen bli tatt i bruk.

Ungdomsstraff og ungdomsoppfølging

Fra ungdomsstraff og ungdomsoppfølging ble etablert 1. juli 2014 og frem til 31. desember 2019 er det registrert 2222 u18-saker, hvorav 1952 ungdomsoppfølginger og 270 ungdomsstraffer.

Antall saker overført til konfliktrådet har økt hvert år. Unntaket er 2019, der det samlede sakstallet for u18-saker viser nedgang med 1 %.

Figur 7. Ungdomsstraff og ungdomsoppfølging over tid

Det er i 2019 mottatt 71 ungdomsstraffer og 449 ungdomsoppfølginger, totalt 520 saker.

Av de ungdommene som fikk ungdomsreaksjonene i 2019 var 85 % gutter og 15 % jenter. Ungdommene dømmes ofte for mer enn ett straffbart forhold. Det ble registrert 991 forhold i 520 saker. De største sakstypene, også i 2019, er narkotika (24 %), vold (20 %) og trusler (10 %). Til tross for at ran utgjør kun 4 % av samtlige forhold har det gått opp fra 20 i 2018 til 39 forhold i 2019.

Antall ungdommer som har blitt idømt ungdomsstraff har hatt en betydelig økning, mens det for første gang har vært en nedgang i antall ungdomsoppfølginger.

Tabell 7. Ungdomsstraff og ungdomsoppfølging per konfliktråd

	2018	2018	2018	2019	2019	2019	2018/ 2019
	U.straff	U.oppfølging	TOT	U.straff	U.oppfølging	TOT	%
Agder	9	21	30	8	12	20	-33 %
Finnmark	1	18	19	0	11	11	-42 %
Innlandet	0	32	32	4	28	32	0 %
Møre og Rom.	2	23	25	5	17	22	-12 %
Nordland	3	70	73	1	57	58	-21 %
Oslo	12	63	75	17	91	108	44 %
Sør-Vest	7	98	105	6	81	87	-17 %
Sør-Øst	5	30	35	18	43	61	74 %
Troms	1	13	14	1	20	21	50 %
Trøndelag	6	49	55	8	29	37	-33 %
Vest	4	36	40	2	41	43	8 %
Øst	4	18	22	1	19	20	-9 %
TOTALT	54	471	525	71	449	520	-1 %

Folkerike regioner som Oslo mottar, ikke uventet, flest saker, men variasjonene *mellom* konfliktråd og fra år til år har vært store. I 2019 har Oslo hatt en betydelig økning i u18-saker sammenlignet med året før.

Trøndelag, med rundt en tredjedel av samlet innbyggertall for Oslo og Akershus, har i flere år hatt et nesten like høyt sakstilfang i u18-saker, med unntak av de to årene der antall saker har sunket. Nordland, som i 2018 var på nivå som Oslo, har i 2019 hatt en nedgang med 21 %. Konfliktrådet Sør-Øst, med et relativt høyt innbyggertall, har i flere år hatt få saker inntil i 2019 da de har hatt en økning på 74 %.

I 2019 er det stor variasjon både i antall og andel ungdomsstraffsaker per konfliktråd:

- Konfliktrådet Finnmark har ikke mottatt noen ungdomsstraffer, mens Konfliktrådet Sør-Øst og Konfliktrådet Oslo topper statistikken med henholdsvis 18 og 17 saker
- Andelen ungdomsstraffer i Nordland er 2 %, men i Agder er andel 40 % av den totale u18-saksmengden i samme periode

Styringsparameter 1. Antall dager fra saken mottas til saken oversendes til mekler

Ventetiden fra en konflikt oppstår eller et lovbrudd blir begått og frem til partene finner en løsning kan være belastende. Det er derfor viktig å komme raskt i gang med de gjenopprettende prosessene, dvs. at det går kort tid fra saken mottas til saken oversendes til mekler. Saksbehandlingstid i konfliktrådets ordinære saker (straffe-, sivile- og henlagte saker samlet) for 2019 viser 8 dager (median). Resultatkravet er 7 dager.

Tabell 8. Antall dager fra saken mottas til saken oversendes til mekler.

Konfliktråd	Median 2018	Median 2019
Agder	3	2
Finmark	4	6
Innlandet	7	5
Møre og Romsdal	7	7
Nordland	6	10
Oslo	13	15
Sør-Vest	7	7
Sør-Øst	1	3
Troms	29	21
Trøndelag	12	12
Vest	7	8
Øst	9	10
Median	7	8

Konfliktrådet Troms, med 21 dagers saksbehandlingstid, rapporterer bl.a. om manglende kapasitet i meklerkorpset, mens Oslo, Trøndelag og Nordland opplever å få færre saker med avklart samtykke fra parter. Det å avklare samtykke kan være tidskrevende. Noen parter ønsker og trenger lengre betenkningstid.

Statistikken over omfatter også gjenopprettende prosesser knyttet til en ungdomsstraff eller ungdomsoppfølging. Disse sakene registreres hovedsakelig på et tidlig tidspunkt i straffegjennomføringsperioden slik at fornærmede får informasjon om konfliktrådet og muligheten til et møte. Saken sendes imidlertid ikke ut til mekler før fornærmede og ungdommen er forberedt og klar for et møte. Saksbehandlingstid i straffesaker knyttet til u18-saker kan derfor være lang.

Tross lenger saksbehandlingstid i sakene knyttet til u18-saker har straffesakene⁴ en kortere saksbehandlingstid enn sivile saker. Sivile saker, som ofte mottas via konfliktrådenes nettside, mangler samtykke fra den påklagede parten. Påklaget har ofte begrenset kjennskap til konfliktrådet, og samtykke må innhentes fra den enkelte.

Hvordan samtykke innhentes varierer med hva slags type sak det er, og det er også forskjeller mellom konfliktrådene hvordan de gjør det. I alvorlige integritetskrenkende saker er trygghet og tillit viktig og den fornærmede kan ha behov for flere samtaler eller møter med konfliktrådet før han/hun opplever å ha nok informasjon om prosessen til å kunne samtykke. I andre saker kan samtykkeinnhenting gjøres gjennom en telefon, eller det sendes et brev til partene med informasjon om konfliktrådets tilbud og med forespørsel om samtykke. Det er ofte slik at den som mottar en forespørsel ønsker å tenke seg om, tanken må modnes og tid må gis. Dette innvirker på saksbehandlingstiden.

⁴ I nåværende saks- og arkivsystem registreres gjenopprettende møter med fornærmede/berørte parter i u18-saker som straffesaker. I det nye systemet som implementeres i 2020 vil disse sakene kunne skilles ut fra ordinære straffesaker.

- Saksbehandlingstid i sivile saker i 2019 er 12 dager (median)
- Saksbehandlingstid i straffesaker i 2019 er 8 dager (median)
- Saksbehandlingstid i henlagte saker i 2019 er 7 dager (median)

Rapporteringskrav

R1. Ivaretagelse av fornærmede i alvorlige voldssaker og annen integritetskrenkende kriminalitet

Alvorlige voldssaker og annen integritetskrenkende kriminalitet kjennetegnes ved handlinger som har ført til skade eller innebærer fare for skade, psykisk eller fysisk, eller som kan skape alvorlig frykt. Omfanget av inngripende integritetskrenkende saker som sendes konfliktrådene har blitt større, og sakene har også forandret seg, særlig etter at vi fikk ny konfliktrådslov i 2014. Med ungdomsstraff kommer flere slike saker til konfliktrådet. Sakene krever varsom og skjønnsom tilnærming til fornærmede, og krever mer tid, ressurser og kompetanse enn saker av mindre alvorlig kriminalitet. I 2019 har en arbeidsgruppe gjennomgått nasjonal og internasjonal forskning og konfliktrådets egne erfaringer med gjenopprettende prosesser i integritetskrenkende saker. Basert på dette arbeidet er det avdekket områder som bør styrkes for å øke kvaliteten i arbeidet med de mest inngripende integritetskrenkende sakene, herunder:

- Behov for å utarbeide en spesifikk opplæring som gir meklere/tilretteleggere relevant fenomenkunnskap og prosessforståelse for de integritetskrenkende sakene, samt styrket veiledningskompetanse for samtlige av konfliktrådets rådgivere
- Videreutvikling av retningslinjer for håndtering av integritetskrenkende saker. Retningslinjene må også omfatte særskilt ivaretagelse av barns behov

I 2019 har flere konfliktråd hatt både fagdager, nettverksmøter, meklersamlinger og regionsamlinger der det har vært spesielt fokus på seksuelt skadelig/problematisk atferd og integritetskrenkende saker, der fornærmede sto i fokus. Sfk har også revidert kursopplegget for meklere om vold i nære relasjoner (dagskurs).

Konfliktrådene rapporterer om samarbeid med kompetansesentre, krisesentre, bistandsadvokater og støttesentre. Flere beskriver likevel behov for at det gis mer informasjon om gjenopprettende prosess og konfliktrådets rolle til fornærmede og pårørende tidligere i straffesaksbehandlingen. Slik det nå er kommer henvendelsen fra konfliktråd til fornærmede oftest som en første informasjon om gjenopprettende prosess, gjerne lang tid etter hendelsen fant sted, og på gjerningspersonenes initiativ. Fornærmede har da ikke selv fått anledning til å reflektere over sitt behov for en gjenopprettende prosess.

Det er viktig at tilbudet når fram til fornærmede på en god og tillitvekkende måte. Sfk vil i 2020 utvikle informasjonsmateriell som henvender seg til fornærmede, til distribusjon gjennom støttesentre, bistandsadvokater, domstolene, politi- og påtalemyndigheten, helsevesen og andre samarbeidsparter.

R2. Digitalisering. Vurdering av faktorer som fremmer og evt. hindrer en effektiv saksbehandling

Konfliktrådet er i prinsippet en organisasjon med manuell saksbehandling. En mengde dokumenter i alle saker som behandles håndteres manuelt. Integrasjonen mot eksterne samhandlingspartnere (politiet, domstolene og kriminalomsorgen) er også manuelle. Viktige konfidensielle dokumenter fra systemer skrives ut på papir, sendes i ikke-rekommandert fysisk post for så både å skrives og skannes inn i nye systemer.

Samhandlingen med politiet/påtalemyndigheten, domstolene og kriminalomsorgen er aktuell både for straffesak, ungdomsstraff og ungdomsoppfølging, men også for sivile saker da alle domfelte skal ha tilbud om konfliktrådsbehandling. Dette er et problem både fra et sikkerhets- og personopplysningsperspektiv.

Hovedformålet med vårt digitaliseringsprogram (som er beskrevet under) er å adressere disse utfordringer og sikre at våre prosesser effektivt støttes av digitale løsninger. Dette vil medføre en gevinst både for våre brukere (innbyggere og samarbeidspartnere) samt muliggjøre en endring i arbeidsoppgaver for medarbeidere på konfliktrådene – fra uhensiktsmessige manuelle databehandlingsoppgaver til en sikker digital fremtid hvor fokus er på å skape reel verdi for brukere og samarbeidspartnere.

R2. Status på digitaliseringsarbeidet

Konfliktrådet gjennomfører i perioden 2018-2021 et omfattende digitaliseringsprogram. Programmet består av fem prosjekter:

- A. **Saks- og arkivsystem.** Anskaffelse og implementering av nytt saks- og arkivsystem. Tidligere saks- og arkivsystem fungerte i hovedsak som et arkivsystem med svak støtte for saksbehandling. Anskaffelse og implementering av nytt saks- og arkivsystem muliggjør økt digital intern saksgang og automatisering. I tillegg er systemet tilrettelagt for å kunne samhandle digitalt med politiet/påtalemyndigheten, kriminalomsorgen og domstolene, via integrasjon med Justishub. Det nye saks- og arkivsystemet implementeres i organisasjonen 17. februar 2020.
- B. **Integrasjon med Justishub** slik at alle saker i straffesakskjeden overføres automatisk til konfliktrådens saks- og arkivsystem. Etter ferdigstillelse av sakene returneres relevant dokumentasjon digitalt til relevant aktør.
- C. **Meklerportal.** Som beskrevet over arbeider konfliktrådets ca. 560 meklere i dag uten støtte av IT verktøyer. En meklerportal, med integrasjon til konfliktrådets nye saks- og arkivsystemet vil gi meklere tilgang til digitale arbeidsverktøy, skape en mer effektiv virksomhet, gi høyere datasikkerhet samt en mulighet for å bedre integrere en geografisk spredt og løst integrert del av virksomheten. Første steg i implementeringen av Meklerportal er digital overførsel av saker til mekler og digital retur av signerte avtaler.
- D. **Digitale kommunikasjonsplattformer (Innbyggerportal).** Prosjektet jobber frem fremtidens digitale kommunikasjonsplattformer for konfliktrådene. Dette inkluderer ny innbyggerportal som kommer til å bli innbyggernes inngang til konfliktrådet. Portalen er tenkt både å kunne presentere informasjon til brukerne, men også kunne ta imot informasjon til konfliktrådet. Portalen skal integreres med konfliktrådets nye saks- og arkivsystem.

- E. **Kompetansedelingsløsning.** Konfliktrådets virksomhet er spredt geografisk på 12 råd og totalt 22 avdelinger. Hver av disse har begrenset bemanning (gjennomsnitt 3 – 6 ansatte) og med få eller ingen kolleger innen eget fagområde kan erfaringsutveksling og arbeid knyttet til kontinuerlig forbedring være vanskelig å oppnå. For å sikre organisasjonens samlede kompetanse og gjøre denne tilgjengelig for samtlige medarbeidere, etableres en felles digital inngang til vår styrende og operasjonelle dokumentasjon. Kompetansedelingsløsningen skal både bidra til økt standardisering av arbeidsprosesser og dokumentasjon på tvers av rådene, samt understøtte kontinuerlig erfaringsbasert forbedringsarbeid.

I 2019 var det høy aktivitet i Digitaliseringsprogrammet og blant annet ble nytt Saks- og arkivsystem (delprosjekt A) anskaffet og tilpasset. De resterende prosjekter ble startet opp i 2019 og er under gjennomføring.

En mer effektiv straffesakskjede - vurdering av måloppnåelse

Sakene som henvises, eller meldes inn, til konfliktrådet blir oversendt til egnet/tilgjengelig mekler i løpet av 8 dager (median). Av sakene som går til mekling er et gjenopprettende møte gjennomført i løpet av 43 dager (median). Dette inkluderer formøter/samtaler med begge partene.

Konfliktrådene skal være et lavterskeltilbud hvor partene får behandlet sakene sine raskt. Dette målet nås ved de fleste konfliktråd, den gjenopprettende prosessen igangsettes raskt, partene kontaktes av mekler tidlig og selve det gjenopprettende møtet finner sted før 1,5 måneder er gått (jf. median 43).

I 2020 vil statistikken på saksforløpet i tidlig fase bli mer presis. I det nye saksbehandlingssystemet vil vi kunne skille ut de gjenopprettende prosessene tilhørende u18-saker. Det er vanskelig å forutsi hvordan dette slår ut på saksbehandlingstiden, men rapporteringen vil da gi informasjon om det som skiller ordinære saker fra u18-saker i disse arbeidsprosessene.

Det som hemmer potensialet som ligger i konfliktrådsbehandling er redusert bruk av tjenesten, især for involverte parter i straffesaker. Overføring av saker fra politi- og påtalemyndigheten forutsetter at politietatens ansatte, særlig forebyggere, etterforskere og påtalejurister, har kunnskap om mekling i konfliktråd og de andre straffereaksjonene vi forvalter, samt kan forklare gjerningspersoner så vel som fornærmede hva konfliktrådsbehandling inneholder. Dette krever godt samarbeid mellom politi og konfliktråd, på alle nivåer, og vilje og ressurser til å avsette tid til møter, opplæring, drøfting av egnethet av saker, tilbakemeldinger om resultater mv.

Med et stadig økende antall u18-saker, og en generelt alvorligere saksportefølje uavhengig av sakstyper, må konfliktrådet avsette mer ressurser til hver enkelt sak enn tidligere. Selv om det totale sakstilfanget er lavere er saksinnholdet tyngre. Med dette følger mindre ressurser til å drive utadrettet virksomhet. Dette, kombinert med at politiet ofte har annet som må prioriteres foran samarbeidet med konfliktrådet, gjør at vi har en situasjon som ikke fremmer måloppnåelse og som må adresseres – lokalt, sentralt og på departementsnivå.

Sfk ser et potensiale for å yte mer målrettet og effektiv kommunikasjon til innbyggere og samarbeidspartnere for å fremme kunnskapen om tjenestene. I 2020 vil vi prioritere utvikling og implementering av en områdestrategi for kommunikasjon og samfunnskontakt, herunder utvikling av mer brukervennlige digitale plattformer. I tillegg vil vi prioritere fag- og kompetanseutvikling som sikrer god kvalitet i en saksportefølje med en økende andel komplekse og integritetskrenkende saker.

Mål 2. Redusere alvorlig kriminalitet

Formålet med ungdomsstraff og ungdomsoppfølging er å skape positive endringer hos unge i konflikt med loven, slik at de får et liv uten kriminalitet. Ungdomsstraff og ungdomsoppfølging er straffereaksjoner individuelt tilpasset den enkelte ungdom. Ungdomsstraff kan idømmes ved gjentatt eller alvorlig kriminalitet, mens ungdomsoppfølging kan være aktuelt hvis ungdommen begår et eller flere lovbrudd. Felles for begge straffereaksjonene er at ungdommen har et oppfølgingsbehov over tid og at det kreves samtykke fra ungdommen og eventuelt verge.

I 2019 ble Sfk styrket med 16 mill. kroner for å styrke arbeidet med ungdomsstraff og ungdomsoppfølging. Bevilgningen preget året, i 1. halvår til rekruttering til nyopprettede stillinger og i 2. halvår til kursing på temaer av betydning for kvalitet i straffegjennomføringen.

I 2019 publiserte Nordlandsforskning rapporten «Mellom hjelp og straff – fungerer nye straffereaksjoner for ungdom etter intensjonen?», en følgeevaluering av implementeringen av ungdomsstraff og ungdomsoppfølging. Rapporten ga retning for videre kvalitets- og utviklingsarbeid. Et viktig grep i 2019 har vært å styrke opplæringen av ungdomskoordinatorene.

Tildelingsbrevet for 2019 angir følgende parametere, rapporteringskrav og oppdrag under målet «Redusere alvorlig kriminalitet»:

Tilstandsindikator	T 2: Andel ungdom med tilbakefall til kriminalitet
Styringsparameter	SP 2: Antall dager fra saken mottas i konfliktrådene til straffegjennomføringen starter
Styringsparameter	SP 3: Andel ungdommer som fullfører ungdomsstraff og ungdomsoppfølging
Rapporteringskrav	Status i arbeidet med den særskilte satsingen mot ungdomskriminalitet og gjengkriminalitet
Rapporteringskrav	Omfanget av involvering av sosialt nettverk i oppfølgingsteam og omfanget av gjenopprettende prosesser med fornærmede eller andre berørte i løpet av straffegjennomføringen
Rapporteringskrav	Utviklingen i bruken og gjennomføringen av ungdomsstraff/ ungdomsoppfølging, herunder tid, koordineringsgrupper mv.
Oppdrag	Utvikle indikatorer på positiv endring hos ungdom som gjennomfører ungdomsoppfølging og ungdomsstraff
Oppdrag	Gjennomføre erfaringskonferanse om ungdomsstraff og ungdomsoppfølging, i samarbeid med POD og RA.
Oppdrag	Gjennomføre en analyse av tidsbruken fra lovbrudd begås til straffegjennomføringen starter.

Dette kapitlet struktureres rundt tildelingsbrevets krav.

For å oppnå målet om å redusere alvorlig kriminalitet, og øke andelen ungdom som fullfører (SP 3) og andel ungdom uten tilbakefall (T 2), er kvalitet i straffegjennomføringen viktig. Kvalitet omfatter en rekke *kvalitative* parametere: Informert og reelt samtykke, velfungerende koordineringsgrupper, kort tid fra lovbrudd til straffereaksjon, ungdommens medvirkning og motivasjon, gode ungdomsplaner og tilgjengelige tiltak. Godt gjennomførte ungdomsstormøter, oppfølgingsteam som fungerer godt, rask og god håndtering av brudd og nye straffbare forhold og, ikke minst, god tverrfaglig samhandling.

Disse områdene vil også bli belyst i dette kapitlet.

Tilstandsindikator 1. Andel ungdom med tilbakefall til kriminalitet

Sfk følger tilbakefall for ungdom som har fullført ungdomsstraff og ungdomsoppfølging (u-18 reaksjon) i en 3 års periode og rapporterer ved hjelp av tall fra samarbeidspartner.

I 2019 er samarbeidet med Politidirektoratet (POD) og KRIPOS videreutviklet slik at tallene er mer presise. Vi har nå mulighet til å ta utgangspunkt i gjerningstidspunkt, det betyr at tallene vi presenterer viser lovbrudd som ble begått i den perioden vi måler tilbakefall for – og som videre er avgjort med en rettskraftig straffereaksjon. De følgende tall viser med andre ord reelle tilbakefall.

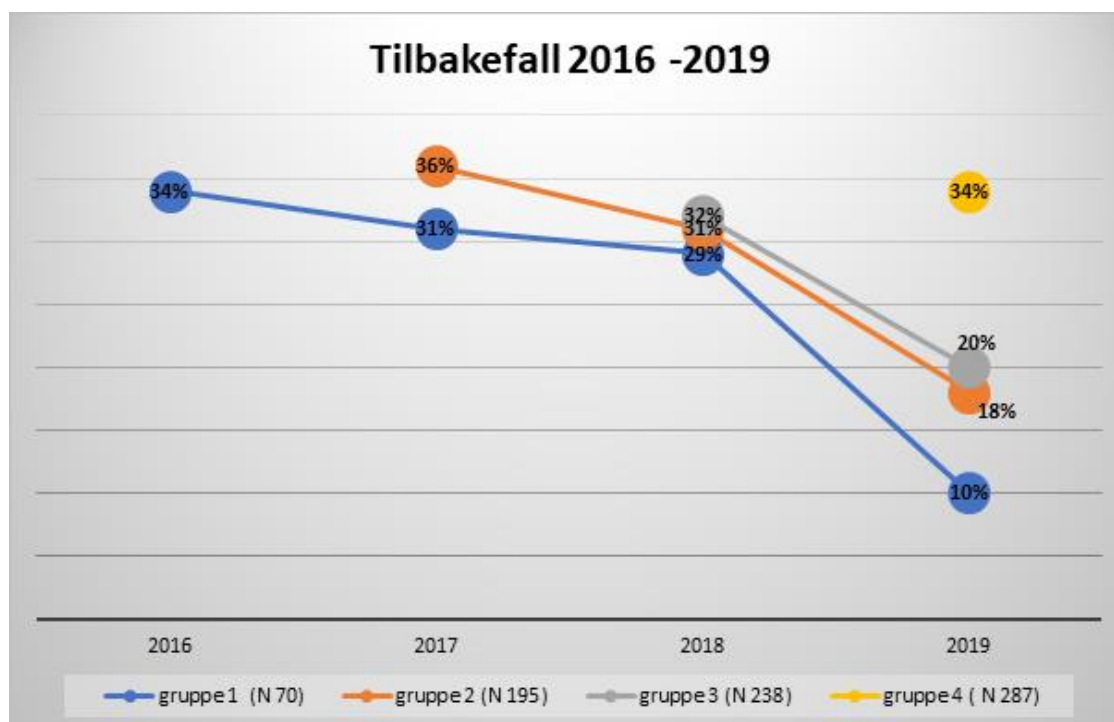
Det må fortsatt tas flere forbehold, først om mørketall (dvs. lovbrudd som ikke er registrert), videre må det antas at det kan være flere saker som ennå ikke er påtalemessig avgjort. Tallene vi presenterer må derfor leses som «minimumstall». På den annen side er dette ungdom som ofte er svært synlig for kontrollapparatet ved tidligere å ha vært i politiets søkelys, slik at de kan antas å oppdages noe hyppigere.

Generelt om tilbakefallsmålinger må det tas forbehold om hva tallene kan fortelle oss. Tallene kan også skjule ønsket utvikling, blant annet kan lovbruddene opptre sjeldnere, være mindre alvorlige, og ungdommen kan være i en positiv endringsprosess (Se bl.a. Andersen og Skardhamar 2015.) I tillegg nevnes at små grunnlagstall gir relativt store prosentvise utslag.

Det har vært vanskelig å sammenstille tall for 2019 med tilbakefallstall i Sfks tidligere rapporteringer, blant annet da tallene i 2016 og 2017 viste alle nye registrerte lovbrudd, dvs. også saker som ikke var strafferettslig avgjort. I det følgende viser vi derfor en ny oversikt for hele perioden 2016 – 2019 med utgangspunkt i gjerningstidspunkt og rettskraftige avgjørelser.

Oversikten gjelder 4 grupper av ungdom som fullførte ungdomsstraff eller ungdomsoppfølging i følgende ulike tidsrom:

- Gruppe 1, fullførte i perioden 01.07.2014 – 31.12.2015
- Gruppe 2, fullførte i 2016
- Gruppe 3, fullførte i 2017
- Gruppe 4, fullførte i 2018

Oversikten i diagrammet viser at det første året etter de fullførte ungdomsstraff eller ungdomsoppfølging er andelen ungdom med tilbakefall fra 32 % - 36 %. Deretter er tendensen synkende. Foreløpige analyser viser at narkotikalovbrudd og vold fortsatt dominerer blant tilbakefallene.

Målet med ungdomsstraff og ungdomsoppfølging er å forhindre ny kriminalitet.

Straffegjennomføringstiden varierer fra 3 måneder til 3 år, et flertall med gjennomføringstid mellom 3- 6 måneder. Det betyr at endringsarbeidet som følger ungdomsreaksjonene skjer innenfor en kort tidsramme. I lys av dette er funnene, at 2/3 av ungdommene *ikke* er registrert med nye lovbrudd, en indikasjon på at straffereaksjonen bidrar til positiv endring for mange.

Målgruppen er ungdom med til dels sammensatte utfordringer. En indikator på dette er blant annet kunnskap om at om lag halvparten av ungdommene selv registrert er som fornærmet part i straffesak, det innbefatter også alvorlig integritetskrenkende lovbrudd eksempelvis vold i nære relasjoner og seksuallovbrudd. Dette er lovbruddkategorier der vi vet at mørketallene er store.

Sfk vil arbeide videre med en analyse av tilbakefallstallene. Det er imidlertid behov for mer kunnskap om ungdommens livssituasjon, hvilke utfordringer de står i og på hvilke måter u-18 reaksjonene bidro positivt inn i livene deres.

Styringsparameter 2. Antall dager fra saken mottas til straffegjennomføringen starter

Det er viktig at ungdommene starter straffegjennomføringen så raskt som mulig etter domsavsigelse/påtaleavgjørelse. Når konfliktrådet mottar saken utformes en ungdomsplan tilpasset den enkelte ungdom, med krav og tiltak som skal hindre ny kriminalitet. Tabellen under viser antall dager fra mottak av sak til dato for signert ungdomsplan⁵.

Resultatkravet på 60 dagers saksbehandlingstid i ungdomsstraff og ungdomsoppfølging er nådd i 2019. Medianen i 2019 er 59 dager. Det er en betydelig nedgang fra 2017 og 2018 da median var henholdsvis 72 og 65 dager.

Tabell 9. Tidsbruk per konfliktråd	Median 2018	Median 2019
Agder	71	69
Finnmark	51	56
Innlandet	70	70
Møre og Romsdal	57	50
Nordland	77	64
Oslo	68	56
Sør-Vest	59	53
Sør-Øst	62	74
Troms	36	30
Trøndelag	62	74
Vest	77	34
Øst	72	62
Median	65	59

⁵ Registrering av datoer i u18-saker skjer manuelt. Tallene må leses med forsiktighet da det tas forbehold om mulige registreringsfeil og registreringsmangler.

Tallene viser likevel forskjeller i tidsbruk mellom konfliktrådene. Det som innvirker på muligheten for rask igangsettelse er bl.a. om ungdommen ble kartlagt før saken ble overført, om personundersøkelse for mindreårige (PUM) ble utarbeidet, om saken har vært behandlet i konfliktrådenes koordineringsgruppe (KOG) og om det er tilgjengelige tiltak i ungdommens kommune og deltakere som stiller i oppfølgingsteam.

Konfliktrådets kapasitet er også en faktor som innvirker på hvor raskt straffen igangsettes. Eksempelvis har Konfliktrådet Sør-Øst i 2019 en median som er 14 dager over kravet. Dette må ses i sammenheng med at de har hatt en 74 % økning i sakstilfang i u18-saker i 2019.

I en del saker opplever konfliktrådene at ungdommens omsorgssituasjon endres etter mottak av sak. Institusjonsplassering kan f.eks. innebære at ungdommen må flytte, noe som kan dra opp tidsbruken. Tilsvarende, dersom konfliktrådet mottar en sak før sommeren kan ferieavvikling (internt og hos samarbeidspartnere) forsinke oppstart av straffegjennomføringen med mange uker.

Styringsparameter 3. Andel ungdommer som fullfører ungdomsstraff og ungdomsoppfølging

Målet med straffereaksjonene er å forhindre ny kriminalitet. At en ungdom fullfører ungdomsstraff og ungdomsoppfølging betyr at han/hun har vist vilje og evne til å gjennomføre tiltak som legger grunnlag for et liv uten kriminalitet. Andelen ungdommer som fullfører er et styringsparameter med et resultatkrav på 5 % økning fra året før (jfr. Tildelingsbrev for 2019).

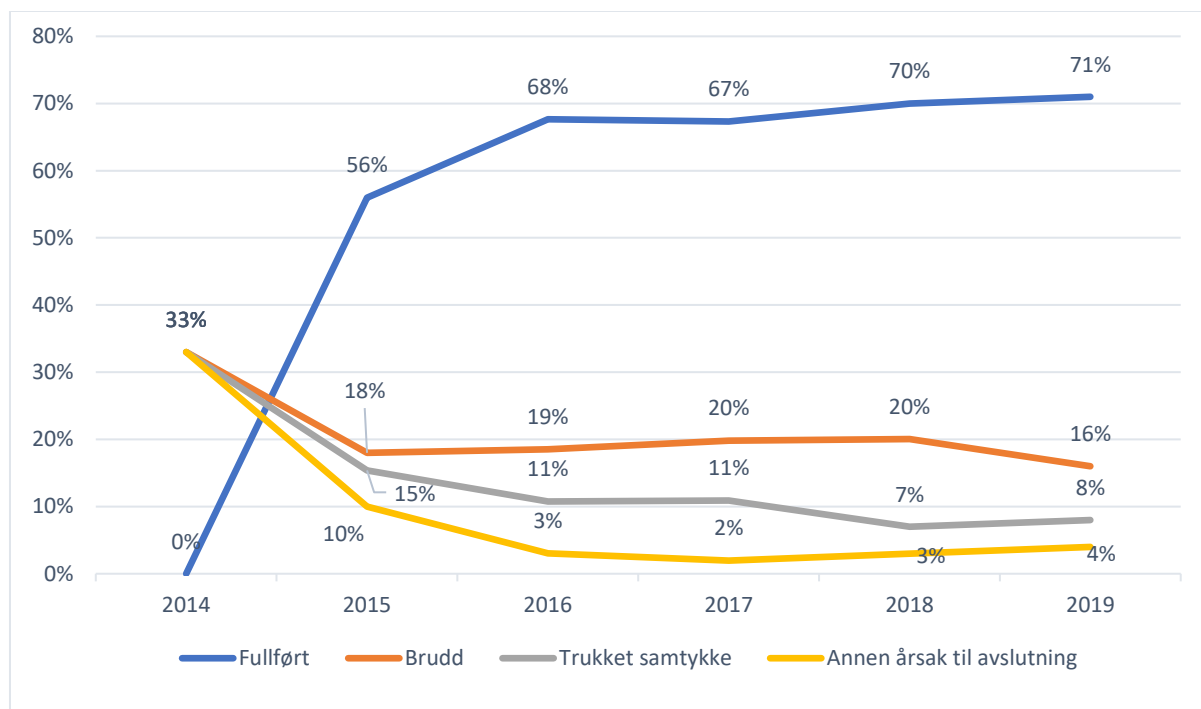
En ungdomsstraff eller ungdomsoppfølging kan ha åtte ulike årsaker til avslutning. Disse åtte er i graf og tabell redusert til fire etter følgende logikk:

<i>Fullført</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Fullført straffegjennomføring
<i>Brudd</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Brudd på vilkår • Brudd pga. nye lovbrudd • Brudd pga. nye lovbrudd og brudd på vilkår • Brudd pga. nye lovbrudd før iverksettelse
<i>Samtykke trukket</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Samtykket trukket før signert ungdomsplan • Samtykke trukket etter signert ungdomsplan
<i>Annen årsak til avslutning</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Ikke kommet i kontakt med ungdommen • Ungdommen har ikke gitt samtykke til reaksjon, men har likevel fått oversendt saken til konfliktrådet • Ungdommen er død

Utviklingen fra 2014 til 2019 er som følger:

Tabell 10. Årsak til avslutning over tid

Av samtlige ungdommer som har avsluttet straffegjennomføringen i 2019 har 71 % fullført. Dette er en økning med 1 prosentpoeng fra 2018 til 2019. Andel ungdom med brudd har gått ned med 4 prosentpoeng fra 2018 til 2019. Andelen ungdommer som trekker samtykke er på omtrent på nivå med fjoråret.

Faktorer som fremmer fullføring er mangfoldige og sammensatte:

- Kvalitetssikret samtykke, dvs. at ungdommen vet og forstår hvilke krav og forventinger som ligger til grunn for en ungdomsstraff eller ungdomsoppfølging
- Ungdommens vilje og evne til å forplikte seg og følge opp tiltak. Psykiske lidelser, rusavhengighet og kognitive vansker kan innvirke negativt på motivasjon og/eller evne til å følge opp forpliktelser. Noen konfliktråd har god erfaring med å sette straffegjennomføringen på midlertidig stans når ungdommens utfordringer ift. til rus og psykisk helse blir store
- Et støttende privat og sosialt nettverk
- En ungdomsplan ungdommen har medvirket til, med tiltak som oppleves som relevante og som møter han/hennes behov
- Engasjerte deltakere i oppfølgingsteam, som stiller opp i og mellom møtene
- Godt samarbeid med barnevern og skole, og andre aktører som bidrar inn i straffegjennomføringen
- Koordineringsgrupper som drøfter egnethet og påtale som idømmer/ilegger straffereaksjonene basert på de tverrfaglige drøftingene

Fullføringsrate per konfliktråd

Siden straffereaksjonene ble innført 1.7. 2014 til 31.12.2019 er det 32 % av ungdommene som ikke har fullført. I 10 % av sakene har ungdommen trukket samtykke, enten før eller etter signert ungdomsplan. I underkant av 20 % av samtlige avsluttede saker har resultert i brudd.

Tabellen under viser andelen ungdommer som gjennomfører straffereaksjonene ved hvert konfliktråd. Oversikten tar utgangspunkt i samtlige avsluttede u18-saker siden 1. juli 2014 frem til 31. desember 2019.

Tabell 11. U18-saker i perioden 1.juli 2014 – 31.des. 2019, fordelt på konfliktråd. Antall og prosent.

Konfliktråd	Avsluttede saker	Fullført	%	Brudd	%	Trukket samtykke	%	Annen årsak	%
Finnmark	47	36	77 %	5	11 %	6	13 %	0	0 %
Nordland	155	118	76 %	20	13 %	9	6 %	8	5 %
Trøndelag	261	192	74 %	37	14 %	15	6 %	17	7 %
Innlandet	92	67	73 %	13	14 %	9	10 %	3	3 %
Oslo	268	188	70 %	44	16 %	29	11 %	7	3 %
Sør-Vest	345	236	68 %	56	16 %	37	11 %	16	5 %
Vest	136	92	68 %	20	15 %	16	12 %	8	6 %
Møre og Romsdal	68	45	66 %	10	15 %	12	18 %	1	1 %
Troms	49	29	59 %	15	31 %	4	8 %	1	2 %
Øst	98	57	58 %	27	28 %	11	11 %	3	3 %
Agder	85	48	56 %	30	35 %	7	8 %	0	0 %
Sør - Øst	118	66	56 %	39	33 %	10	8 %	3	3 %
SUM	1722	1174	68 %	316	18 %	165	10 %	67	4 %

Fullføringsprosenten varierer fra 56 % i Sør-Øst til 77 % i Finnmark. For å få en bedre forståelse av hvilke parametere som innvirker på grad av fullføring har Sfk sett nærmere på to utvalgte konfliktråd.

I tidsperioden 1.7.14 til 31.12.19 har 76 % av ungdommene i Konfliktrådet i Nordland fullført, mens det er 56 % ved Konfliktrådet Sør-Øst. Konfliktrådene er forholdsvis sammenlignbare med hensyn til sakstilfang, antall ansatte og enheter. Konfliktrådet i Nordland har avdelinger i Bodø, Mosjøen og Svolvær, Sør-Øst i Skien, Horten og Drammen.

Tabell 12. Konfliktråd fra 1.7.14 – 31.12.19

	Nordland	Sør -Øst
Antall ungdomsstraffer	9	37
Antall ungdomsoppfølginger	199	139
Antall avsluttede saker	155	118
Fullføringsrate	76 %	56 %

	Saksforhold	1. Narkotika 36 % 2. Vold 14 % 3. Trusler 7 % 4. Skadeverk 5 % - Seksualkriminalitet 7 % - Ran 0 %	1. Narkotika 22 % 2. Vold 23 % 3. Trusler 11 % 4. Skadeverk 6 % - Seksualkriminalitet 6 % - Ran 5 %
Antall saker per UK per 31.12.19	10	15	
Antall dager fra mottak av sak til signering av ungdomsplan (median)	77	56	
Antall dager fra straffbart forhold til mottak av sak i konfliktrådet (median)	88	188	

Det som skiller konfliktrådene er:

- Antall/andel ungdomsstraffer
- Grovhet i kriminaliteten som er begått
- Tid fra lovbrudd til konfliktrådet får saken, her er det en forskjell på 100 dager
- Tid fra konfliktrådet mottar saken til oppstart av straffegjennomføringen
- Ungdomskoordinatorens kapasitet (selv om denne har variert fra 2014 – 2019)

Det konfliktrådet med lavest andel ungdomsstraff, mindre alvorlig kriminalitet, kortest tid fra lovbrudd til oppstart og best kapasitet hos ungdomskordinator hadde høyest andel ungdommer som fullførte.

Det er verdt å merke seg at sakene som har kommet til Konfliktrådet Sør-Øst var 100 dager «eldre» enn saken som kom til Nordland. Mens medianen, fra lovbrudd til mottak av sak i konfliktrådet, var 88 i Nordland var den 188 dager i Sør-Øst.

Et annet forhold som synes å virke negativt på fullføring er om ungdommene bor i institusjon eller i sitt nærmiljø. Sfk har ikke statistikk over antall/andel ungdom under straffegjennomføring som bor i barnevernsinstitusjoner, men Sør-Øst har gjort erfaringer om at mangel på kontinuitet i innrammingen av ungdommen, samt mangel på relasjoner til profesjonelle omsorgsgivere svekker ungdommens evne til å fullføre straffegjennomføringen. Plasseringer på barnevernsinstitusjoner kan tidvis bære preg av å være dårlig forberedt og det hender også at ungdom rømmer fra institusjonene. Dette er forhold som vanskeliggjøre straffegjennomføringen.

Håndtering av brudd og nye straffbare forhold

Ungdom som idømmes/ilegges ungdomsreaksjonene har ofte en sammensatt problematikk som krever tverrfaglig innsats. På denne bakgrunn er det påregnelig at en del ikke klarer å overholde kravene i ungdomsplanen eller begår nye straffbare handlinger. Konfliktrådene rapporterer at det er viktig at ungdommene får en rask reaksjon på brudd og at de følges opp på en adekvat måte.

I 2019 varierer andelen brudd konfliktrådene imellom fra 11 % til 35 % brudd. Noe kan tilskrives faktorer som allerede er nevnt, men noe skyldes også at terskelen for brudd er ulik: Lokale påtaleenheter, koordineringsgrupper og konfliktråd har ulik bruddpraksis, eksempelvis i håndtering av ungdom som tester positivt på rusprøver.

For å sikre mer enhetlig praksis ga Sfk i 2019 ut en veileder om håndtering av *nye straffbare forhold* under straffegjennomføringen. I arbeidet med veilederen har representanter fra politi, påtalemyndigheten, domstol og konfliktråd vært representert. Sfk har i samarbeid med påtalemyndigheten, politi og kriminalomsorgen også utarbeidet en veileder for håndtering av *vilkårsbrudd* under gjennomføring av ungdomsstraff og ungdomsoppfølging. Veilederen har vært sendt på høring og vil ferdigstilles i 2020.

Trukket samtykke

Ungdom og verge må samtykke til ungdomsstraff og ungdomsoppfølging før ileggelse av straffereaksjonen. Det er en grunnleggende rettighet for ungdommen å få tilpasset informasjon slik at ungdom (og verge) forstår hva det samtykkes til, og hva som forventes av dem. For dette formålet benytter konfliktrådet en informasjonsbrosjyre som gjennomgås med hver enkelt ungdom/verge.

Endel ungdom og verger opplever det som krevende å forstå informasjonen som gis. Sfk har derfor i 2019 revidert informasjonsbrosjyren for å gjøre det enklere for ungdom og verge og forstå innholdet i straffereaksjonene. Brosjyren er også oversatt til 13 språk.

Sfk er også i gang med å utvikle en animasjonsvideo om u18-reaksjonene som skal vises til ungdom og verge når det gis informasjon om straffereaksjonene. Videoen vil ferdigstilles i 2020.

Rapporteringskrav og oppdrag

R3. Arbeidet med særskilt satsing mot ungdomskriminalitet

Konfliktrådene ble i 2019 styrket med kr. 16 millioner. Midlene er i all hovedsak benyttet til nye stillinger for å styrke arbeidet med straffereaksjonene ungdomsstraff og ungdomsoppfølging; nye ungdomskoordinatorstillinger ved de konfliktrådene som over tid har hatt mange u18-saker, stillinger tilknyttet Sfk for å videreutvikle rammeverket og opplæring i u18, samt en prosjektlederstilling til «storbyprosjektet» (se nedenfor).

En ønsket effekt av styrkingen har vært raskere igangsetting av straffereaksjonene. Statistikk viser at syv av de åtte konfliktrådene som ble styrket med nye ungdomskoordinatorstillinger i 2019 hadde kortere saksbehandlingstid sammenlignet med året før. Nye stillinger tilknyttet Sfk har ført til økt kapasitet i arbeidet med analyse, retningslinjer og opplæring for mer enhetlig praksis på straffereaksjonene.

Utover styrking av u18-arbeidet gjennom nye stillingshjemler, ble midler også benyttet til kompetanse- og kunnskapsutvikling i organisasjonen. Det har i 2019 vært et spesielt fokus på fagområdene skadelig seksuell atferd og vold. Målet har vært å øke kompetansen hos ansatte, meklere og våre samarbeidspartnere. Det har bl.a. vært gjennomført lokale konferanser og samlinger for å sikre tettere tverrsektorielt samarbeid.

Sfk har hatt samarbeidsmøter og dialog både med Politidirektoratet (POD) og Barne-, - ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) hvor den særskilte satsingen mot ungdomskriminalitet har vært drøftet.

Bevilgningen i 2019 gjorde det mulig å etablere «Storbyprosjektet». Prosjektet skal analysere og prøve ut tiltak for å redusere tidsbruk, jobbe med rutiner for å sikre relevante tiltak for ungdommen og videreutvikle det tverrfaglige samarbeidet før, under og etter at ungdom ilegges/idømmes en

straffereaksjon. Sfk besluttet, samråd med POD, at prosjektet skal utprøve nye rutiner og tiltak i to koordineringsgrupper (KOG), henholdsvis i Oslo og Bergen sentrum. Det er etablert referansegrupper på distriktsnivå i begge byer, med deltakelse fra blant annet barne- og familieetaten, SLT/SaLTo, kriminalomsorgen, domstolen og påtalemyndigheten. Sfk har også orientert Riksadvokaten og Bufdir om prosjektet.

Målet for prosjektet er å styrke og utvikle arbeidet med ungdomsreaksjonene ved at ungdom som begår kriminalitet skal oppleve å få en *raskere* reaksjon med tiltak tilpasset ungdommens behov og lovbruddets karakter. Prosjektet skal levere en rapport til Sfk i mars 2021 med konkrete anbefalinger for bedre tverrfaglige arbeidsprosesser og mer enhetlig og hensiktsmessig bruk av koordineringsgruppen (KOG).

«Tidligere inn» og vitneførsel er to eksempler på tiltak som skal utprøves i prosjektområdene. «*Tidligere inn*» innebærer at ungdom, som følge av drøftelse i KOG, *tilbys* oppfølging før en ev. ileggelse eller idømmelse av en straffereaksjon. I rapporten «Mellom straff og hjelp» trekker Nordlandsforskning frem at det tar for lang tid fra lovbruddet begås til iverksettelse av straffegjennomføring i konfliktrådet. Ungdom i denne fasen er spesielt utsatt for utenforskap i form av ny kriminalitet, drop-out fra skole etc. Det vil være de aktørene som har en tjeneste tilpasset ungdommens utfordringsbilde som vil ha ansvar for gjennomføringen av oppfølgingen. Det kan f.eks. være rusoppfølging, sivilt meklingsmøte i konfliktrådet, sinnemestring eller hjelpetiltak i regi av barneverntjenesten. Dette skal være et frivillig tilbud og ungdom som takker nei skal ikke lastes for dette.

Vitneførsel innebærer at konfliktrådet stevnes av påtalemyndighet som vitne i alle U18-saker som går til domstolen, også de som prosederes av spesialenhetene. Det er en utfordring at ungdom, verger, aktor, forsvarer og dommer ikke alltid har tilstrekkelig kunnskap om hva straffegjennomføring i konfliktrådet innebærer. Et ønsket utfall/resultat er at U18-straffesakene som overføres fra domstolen i større grad *egner seg* for konfliktrådsbehandling.

Forprosjekt med planlegging og oppsett av prosjektet fant sted i 2019. Selve prosjektperioden med utprøving av tiltak har varighet på ett år og iverksettes i mars 2020. Prosjektet skal munne ut i en rapport med konkrete anbefalinger. Rapporten vil være et viktig bidrag i konfliktrådets videre arbeid med videreutvikling av straffereaksjonene, ikke minst hvordan vi sikrer kortere tid fra et lovbrudd finner sted til igangsetting av straffereaksjonene.

R 4. Omfanget av involvering

Omfang av involvering av sosialt nettverk i oppfølgingsteam

Straffereaksjonene er basert på at ungdommen følges opp av et oppfølgingsteam som har ansvar for å utforme, tilrettelegge og kontrollere tiltakene fastsatt i ungdomsplanen. Teamet er tverrfaglig sammensatt og ledes av konfliktrådets ungdomsordinator. Det består av representanter for offentlige tjenester og privat nettverk. For å forhindre tilbakefall er det viktig å mobilisere gode støtter som kan være der for ungdommene også etter endt straffegjennomføring. Forskning om hvordan folk slutter å begå lovbrudd (internasjonalt omtalt som «desistance») viser at trygge støttende relasjoner ofte er avgjørende for å lykkes i slike krevende endringsprosesser.

Status pr. 31.12.19 viser følgende deltakelse av verger og av sosialt nettverk:

- Verger deltok i 76 % av oppfølgingsteamene
- Av alle (331) pågående oppfølgingsteam pr. 31.12.19 hadde 19 % deltakere fra sosialt uformelt nettverk⁶. I 2018 var tilsvarende prosent på 17 %. Det er følgelig en ønsket økning fra i fjor, med en variasjon mellom konfliktråd fra 12 % – 26 %

Årsakene til at deltakelsen av sosialt og privat ikke nettverk er høyere, er flere: Konfliktrådene oppgir ungdommenes skam, frykt for stigmatisering og utestenging som viktige årsaker til de ikke ønsker å involvere flere fra sitt nærmiljø/private nettverk. Konfliktrådene beskriver og utfordringer som handler om å stille krav til privat og sosialt nettverk om rapportering på avvik, samt forpliktelse til oppfølging over tid. Arbeidstid kan også innebære et hinder for slik deltakelse. Andre utfordringer er knyttet til ungdom med et lite eller sviktende nettverk. For ungdom som bor på institusjon er det sosiale nettverket ofte langt unna.

Konfliktrådene er både opptatt av positive effekter av å involvere sosialt nettverk, og av å respektere og ivareta den enkelte ungdoms ønsker. Det er viktig at ungdommen selv har innflytelse på *hvem* som eventuelt skal være med fra det private nettverket.

Flere konfliktråd har god erfaring med familieråd⁷ og ser at dette kan være en god vei inn til å mobilisere ungdommens uformelle nettverk.

Omfanget av gjenopprettende prosesser i løpet av straffegjennomføringen

Når konfliktrådet mottar saken utformes en ungdomsplan tilpasset den enkelte ungdom, med krav og tiltak som skal hindre ny kriminalitet. Innledningsvis, eller i løpet av straffegjennomføringen, gjennomføres en gjenopprettende prosess der ungdommen møter den/de fornærmede og/eller andre berørte, hvis fornærmede vil. I møtet får ungdommen høre konsekvensene av egne handlinger og gis mulighet til å ta ansvar.

I 2019 har totalt 114 fornærmede og 134 andre berørte av lovbruddene deltatt i et gjenopprettende møte med ungdommene. I tillegg er det registret 5 gjenopprettende møter som omhandler andre konflikter enn de lovbrudd ungdommene nå gjennomfører straff for. Omfanget av møter med fornærmede og andre berørte er på samme nivå som i 2018.

28 % av u18 sakene i 2019 var saker uten en fornærmet part i juridisk forstand, dette gjelder saker om narkotika (24%) og trafikk (4 %). I denne type saker gjennomføres ofte gjenopprettende prosesser med andre som er berørte av lovbruddet, i mange tilfeller ungdommens egne familie/venner.

Et gjenopprettende perspektiv, i bred forstand, betyr fokus på gode konstruktive relasjoner, inkludering og reintegrering i samfunnet for å styrke ungdommens mulighet til å endre adferd på lang sikt. I 2019 har det vært en særlig satsing på å styrke organisasjonen i arbeidet med

---

⁶ Sosialt uformelt nettverk omfatter: annen familie, venner, fritid/lokalsamfunn, og annet sosialt nettverk. Foreldre/annen verge, som også inngår i denne kategorien, er skilt ut i dette kulepunktet

⁷ Fra Bufdir.no: «Et familieråd er et møte mellom familiens private nettverk og offentlige instanser. Målet med møtet er å komme fram til en plan som skal bedre familiens, og da spesielt barnets, situasjon. Et familieråd kan brukes i ulike type barnevernssaker og for barn i alle aldersgrupper».

gjenopprettende prosess i u18-saker. Det ble arrangert regionale samlinger for konfliktrådene med alle ansatte hvor dette var hovedtema.

Formålet var å skape større bevissthet om mulighetene for å jobbe gjenopprettende på ulike måter underveis i en u18-reaksjon:

- Gjenopprettende prosesser knyttet til det konkrete lovbrudd, som et tilbud til fornærmede og/eller andre berørte.
- Gjenopprettende prosesser knyttet til andre relasjoner i ungdommens liv (familie, venner, naboer, arbeidssted, skole, fritidssektor og annet)

Det som hemmer gjenopprettende prosesser med fornærmede er lang tid fra lovbruddet fant sted til gjenopprettende møte blir tilbudt. Hendelsen kan av den grunn være tilbakelagt og/eller allerede oppgjort mellom partene. I tillegg er det fornærmede som ikke ønsker et møte, eksempelvis fornærmede som har vært utsatt for svært alvorlige krenkelser og som ikke ønsker å møte ungdommen.

R 5. Faktorer som fremmer og hindrer bruk og gjennomføring av reaksjonene

Egnede saker, herunder arbeid i koordineringsgrupper (KOG)⁸

Alle konfliktråd har en eller flere koordineringsgrupper. KOG består av faste medlemmer og har som regel representanter fra påtale, politi, barnevern og kriminalomsorgen. Noen koordineringsgrupper har bredere faglig tilfang av representanter fra blant annet spesialisthelsetjenesten, rus, psykisk helse og SLT/SaLTo.

KOG har som oppgave å bistå påtalemyndigheten i vurderingen av hvilke saker som anses egnet for ungdomsstraff og ungdomsoppfølging samt synliggjøre ungdommens oppfølgingsbehov og aktuelle tiltak til ungdomsplanen. I tillegg fungerer det som et rådgivende organ hvor ungdomsordinator kan drøfte problemstillinger som oppstår under straffegjennomføringen.

Det finnes ingen juridisk definisjon av hva som menes med «egne saker», men i lovens forarbeider og gjennom praksis har man blant annet sett hen til om ungdommen har et oppfølgingsbehov, ungdommens motivasjon, om ungdommen kan gjennomføre en reaksjon i frihet forutsatt tett oppfølging, lovbruddets art og grovhet, risikoen for ny kriminalitet og om ungdommen vil kunne møte fornærmede i et gjenopprettende møte.

Konfliktrådene rapporterer at de opplever at de fleste sakene de mottar er egnet. Det pekes på at gode drøftinger i KOG og et godt samarbeid med påtalemyndigheten og domstolen er suksesskriterier for at konfliktrådet får egnede saker. For de tilfellene der de mottar uegnede saker er det primært saker som ikke har vært drøftet i KOG. Dette gjelder særlig saker som kommer fra domstolen der verken ungdomsordinator, ungdomsjurist eller KOG har vært involvert i forkant. Der saken påtaleavgjøres og aktoreres av jurister på spesialseksjonene og av statsadvokatene, er det større risiko for at saken ikke har vært drøftet i KOG, og at konfliktrådet først blir kjent med saken når de mottar den for straffegjennomføring.

Konfliktrådene rapporterer at de fleste KOGene fungerer etter intensjonen, men at det kan være ulik forståelse av hva som er en egnet sak og hvilke vurderingskriterier som skal vektlegges. Dette er

---

⁸ Rapporteringskravet R5 omfatter også saksutvikling (omhandlet under Mål 1) og årsak til avslutning/ brudd (omhandlet under Styringsparameter 3)

særlig aktuelt i de mindre alvorlige sakene der oppfølgingsbehovet hos ungdommen er stort, men det straffbare forholdet er mindre alvorlig. Forholdsmessighet vurderes ulikt. Sfk gjennomførte fire tilsyn i 2019 og fant at den nedre grensen for reaksjonene praktiseres ulikt.

I 2020 vil Sfk kartlegge alle landets koordineringsgrupper med mål om å utarbeide en KOG-veileder, i samarbeid med relevante aktører, for å sikre god, enhetlig praksis i hele landet.

Sfk vil i 2020 også samarbeide med Riksadvokaten for å kartlegge hvilke saker som får hvilke reaksjoner og på bakgrunn av dette vurdere om det er behov for tydeligere føringer for egnethet.

Sfk har spilt inn forslag til JD om lovfesting av koordineringsgruppene. En lovfesting vil gi KOG legitimitet, forutsigbarhet og sikre deltakelse fra sentrale aktører.

Tilgjengelige tiltak og gode ungdomsplaner

Ungdomsstraff og ungdomsoppfølging er tuftet på en tett tverretattlig samhandling. Ungdomsplanen skal bestå av tiltak som adresserer lovbruddet og ungdommens behov. Målet er å forebygge ny kriminalitet, og tilgang på relevante tiltak står sentralt. Planen tilpasses den aktuelle ungdommen og kan inneholde krav om ulike typer behandlingstilbud, skole/arbeid, rustesting, fritidsaktiviteter, oppholdsforbud eller andre tiltak ut fra ungdommens behov. Det er også ønskelig at planen inneholder mestringsrelaterte tiltak som motiverer ungdommen til et liv uten kriminalitet. Konfliktrådene skal legge til rette for gode gjenopprettende prosesser og sikre god relasjonsbygging rundt ungdommen. Utover dette har ikke konfliktrådene egne tiltak, og er avhengig av å innhente relevante tiltak fra andre offentlige etater, frivillige organisasjoner og privat nettverk.

Konfliktrådene melder gjennomgående om godt lokalt samarbeid med relevante offentlige tjenester som barnevern, politi, friomsorg mv. Likefullt påpeker flere mangelfull tilgang på psykisk helsehjelp og rusbehandling, samt at det er få eller ingen tiltak rettet mot unge med sinn- og voldsproblematikk og ungdom med skadelig seksuell adferd. Der tiltakene er tilgjengelig kan det være lang ventetid, som er vanskelig når straffereaksjonen har en begrenset gjennomføringstid. Noen konfliktråd påpeker også et behov for arbeidsrettede tiltak/dagtilbud.

Ungdomsplanene skal ha konkrete, målbare og individuelt tilpassede tiltak. Sfk har i 2019 utarbeidet ny mal for ungdomsplan med veileder som vil bidra til mer konkrete tiltak og enhetlig praksis. Videre har vi utvidet omfanget av opplæringen for ungdomskoordinatorene, hvor utarbeidelse av ungdomsplan har fått en sentral plass.

Domstolen og påtalemyndighetene angir rammene for straffen ved å fastsette lengden, mens ungdomsplanene angir innholdet i straffen. I dag er de færreste ungdommene representert ved en forsvarer ved utarbeidelse av ungdomsplanen. Sfk mener det er behov for å forbedre ungdommens rettsikkerhet slik at man unngår urimelig tyngende planer eller planer som på annen måte inneholder uheldige tiltak. Sfk har spilt inn til JD at det bør vurderes å innføre en klageadgang, samt behov for større mulighet til å endre ungdomsplanen underveis i straffegjennomføringen utenom brudd.

Kapasitet

Konfliktrådets kapasitet har betydning for hvor raskt straffereaksjonene igangsettes og kvaliteten på gjennomføringen. I tabellen under er det tatt utgangspunkt i pågående u18-saker fordelt på antall stillingshjemler (ungdomscoordinatorer) ved hvert konfliktråd.

Tabell 13. Antall saker pr. stillingshjemmel 2019

Konfliktråd	Pågående pr. 31.12.19	Antall stillingshjemler - ungdomscoordinator	Antall saker pr. stillingshjemmel 2019
Agder	25	3	8,3
Finnmark	9	2	4,5
Innlandet	32	3	10,7
Møre og Romsdal	26	2	13,0
Nordland	49	5	9,8
Oslo	108	8	13,5
Sør-Vest	64	6	10,7
Sør-Øst	61	4	15,3
Troms	13	2	6,5
Trøndelag	32	4	8,0
Vest	46	4	11,5
Øst	25	2	12,5
Totalt	490	43	

Per 31.12.2019 varierer antall saker per ungdomscoordinator fra 5 til 15 saker.⁹ Ulikt sakstilfang bidrar til ujevn arbeidsbelastning i konfliktrådene. Tabellen tydeliggjør forskjellene mellom konfliktrådene. Den særskilte bevilgningen i 2019 har blitt benyttet til å styrke bemanningen ved de konfliktrådene der sakstilfanget over tid har vært høyt og arbeidsbelastningen høy.

Antall saker er en indikator på en ungdomscoordinators arbeidsmengde, men det er også en indikator som kan gi et feilaktig bilde. Oppstartsfasen av en sak er alltid arbeidsintensiv, og én enkelt sak, eksempelvis en ungdomsstraff eller en sak som går til brudd, kan kreve mer arbeid enn to eller tre saker som er igangsatt og som løper etter planen. Geografiske avstander/reisetid til ungdom, antall koordineringsgrupper/reisetid, samtykkeinnhenting mv. er eksempler på andre faktorer som spiller inn. Dette er forhold som ikke fremkommer i tabellen over. Det er også slike forhold som gjør det lite hensiktsmessig å sette en norm for antall saker per ungdomscoordinator.

Konfliktrådene med flest saker per ungdomscoordinator rapporterer om et stort arbeidspress. I Konfliktrådet Sør-Øst er det opprettet en ny ungdomscoordinatorstilling høsten 2019. Dette gjør de at de i dag er bedre rustet til den saksmengden de håndterer, men en ytterligere økning i antall saker og mer alvorlige saker vil gi nye utfordringer.

Ungdomscoordinatorene, som per 31.12.2019 er 43 i antall, dekker alle landets kommuner. Hvert av de 12 konfliktrådene har ansvar for ungdom over store geografiske områder. Arbeidet med

⁹ I tabellen tas det utgangspunkt i antall stillingshjemler. Faktisk bemanningssituasjon kan avvike pga. sykemeldinger, vakante stillinger, permisjoner mv. Eksempel: Konfliktrådet Agder har i 2019 hatt stor utskifting av ungdomscoordinatorer i 2019 og reell arbeidskapasitet har vært lavere enn antall stillingshjemler tilsier.

ungdommene fordrer fysiske møter i ungdommens kommune. Når en ungdomskoordinator må bruke en hel dag på å reise til ett møte blir kapasiteten til å håndtere mange saker begrenset. Det er slike avveininger som må tas og som – av effektivitetshensyn – begrenser fleksibiliteten til å ta saker på tvers av konfliktråd.

Det er to konfliktråd i Nord-Norge som har et relativt lavt sakstilfang av u18-saker, Konfliktrådet Troms og Konfliktrådet Finnmark. Antall saker per stillingshjemmel er tilsvarende lavt. I 2018 ble konfliktrådene i region nord (Finnmark, Troms og Nordland) styrket med én felles ressurs, bl.a. for å gjøre ungdomsreaksjonene bedre kjent i politi- og påtale. Denne styrkingen i region nord har ikke medført ønsket effekt hva angår sakstilfang i de to nordligste fylkene. Troms har hatt en viss saksøkning, mens Finnmark har erfart en nedgang fra 2018 til 2019. Forklaringen på sakstilfanget er ikke entydig.

Av hensyn til medarbeideres arbeidssituasjon, miljø, kostnader og effektivitet er det et mål i 2020 å redusere reiseaktiviteten i organisasjonen. Konfliktrådene skal prøve ut møter med koordineringsgrupper og oppfølgingsteam på skjerm, samt legge flere møter til konfliktrådets lokaler.

O1. Utvikle indikatorer på positiv endring hos ungdom

Sfk ble i tildelingsbrev for 2019 gitt følgende oppdrag: «Utvikle indikatorer på positiv endring hos ungdom som gjennomfører ungdomsoppfølging og ungdomsstraff» (O1). I dialog med JD ble oppdraget omdefinert til å se på behovet for mer systematisk bruk av kartlegging.

Gode kartlegginger– og god dialog med ungdommene– gir ungdomskoordinatorene et grunnlag for å utforme ungdomsplaner med tiltak som treffer ungdommenes behov. Personundersøkelser for mindreårige (PUM), utarbeidet av kriminalomsorgen, er en viktig kilde til slik informasjon. Rapportene utarbeides i et mindretall av sakene, og primært i sakene som behandles i domstolene. I saker uten PUM har koordineringsgruppen (KOG) en særlig viktig rolle. Utover dette henter konfliktrådene opplysninger i samtaler med den unge selv, verger og hjelpeapparatet. Metodene for innhenting varierer.

Sfk vil skaffe mer kunnskap, bl. a gjennom arbeidet med storbyprosjektet, før det tas stilling til om mer standardiserte kartleggingsverktøy skal utvikles til bruk i konfliktrådene. Mange av ungdommene har vært kartlagt flere ganger før. Av hensyn til ungdommen må hele tjenestekjeden og dets aktører ses i en sammenheng.

For sterkere å få fram ungdommens erfaringer med ungdomsreaksjonene, herunder om tiltakene i straffegjennomføringen treffer ungdommens behov, vil Sfk i 2020 utvikle en brukerundersøkelse. Denne vil også være en kilde til informasjon når kartleggingsverktøy senere skal drøftes og vurderes.

O2. Gjennomføring av erfaringskonferanse om ungdomsstraff og ungdomsoppfølging

Sfk gjennomførte erfaringskonferanse om straffereaksjonene ungdomsstraff og ungdomsoppfølging 25. november 2019 på oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet. Konferansen ble avholdt i samarbeid med Politidirektoratet og Riksadvokaten.

Deltakere på konferansen var primært praktikere som kommer i kontakt med ungdommene i forbindelse med straffereaksjonene, dvs. påtale, politiet, kriminalomsorgen, kommunalt og frivillig hjelpeapparat og konfliktrådene. Om lag 230 deltok på konferansen.

Hovedtema for konferansen var Nordlandsforskningens følgeevaluering av straffereaksjonene ungdomsstraff og ungdomsoppfølging. I tillegg til en presentasjon av rapporten og kommentarer til denne, bestod dagen av tre hovedtemaer: gjenopprettende prosess, tid og tverrfaglig samarbeid, og når straffereaksjonene er egnede reaksjoner.

Det tar tid og ressurser å forberede og gjennomføre en erfaringskonferanse, men det oppleves som fornuftig ressursbruk. Det er behov for en arena hvor deltakerne kan utveksle erfaringer både innad i profesjonene og på tvers av profesjoner og distrikt. De positive tilbakemeldingene fra deltakerne understøtter dette.

03. Analyse av tidsbruk fra lovbrudd begås til straffegjennomføringen starter

Sfk er i tildelingsbrevet for 2019 gitt i oppdrag å gjennomføre en analyse av tidsbruken fra lovbrudd begås til straffegjennomføringen starter. En slik analyse omhandler hele straffesaksjeden og krever et felles samarbeid mellom Domstolsadministrasjonen, Kriminalomsorgsdirektoratet, Politidirektoratet, Riksadvokaten og Sfk for sammen analysere tidsbruken. Et slik felles oppdrag er gitt til ovennevnte aktører i tildelingsbrev for 2020.

Det som følger her er basert på informasjon Sfk har hentet ut av egne systemer og gjennom et utvalg saker hvor tidsbruken er kartlagt mer i detalj. Funnene vil benyttes inn i det mer omfattende tverretatlige arbeidet i 2020.

Våre registreringer viser at det i 2019 gikk 116 dager (median) fra siste lovbrudd¹⁰ ble begått til saken ble overført til konfliktrådet. Fra konfliktrådet mottok saken til straffegjennomføringen ble igangsatt gikk det 59 dager (median).

Sfk har i tillegg sett nærmere på et *begrenset og tilfeldig utvalg saker*: Ved konfliktrådets 22 lokasjoner har man notert tidsaksen til fem sist ankomne saker (på et gitt tidspunkt), både i 2018 og 2019. Dette ga totalt 110 saker per år, totalt 220 saker. Dette er et manuelt arbeid og av kapasitetsmessige hensyn har en gjennomgang av alle saker ikke vært mulig.

Nedenfor presenteres funn fra de 220 sakene Tallene som oppgis er median¹¹. 2019-tallene står først, med 2018-tallene i parentes:

- Fra et lovbrudd ble begått til dato for oversendelse til konfliktrådet ble det i 2019 i gjennomsnitt brukt 90 (134) dager
- Fra konfliktrådet mottok saken til straffegjennomføringen ble igangsatt gikk det i 2019 61 (49) dager
- 52 av de 220 sakene (24 %) kom fra domstolen. Sakene som ble behandlet av domstolen hadde som regel vesentlig lengre tidsbruk enn de som ble overført direkte fra påtalemyndigheten.
  - Fra tiltalebeslutning til rettskraftig dom tok det 101 (85) dager. I tillegg kommer tidsbruk før tiltalebeslutning
  - For sakene som ble behandlet i domstolene gikk det 370 (304) dager fra siste lovbrudd til konfliktrådet mottok saken

¹⁰ Basert på informasjon som framkommer i saksdokumenter fra politi eller påtale registrerer vi dato for siste lovbrudd. Her må det tas forbehold om mangler eller feilregistreringer.

¹¹ I statistikk er medianen den verdien av en variabel som ligger midt i det statistiske materialet.

- Samlet sett tok det 160 (195)¹² fra lovbrudd ble begått til konfliktrådet igangsatte straffegjennomføringen, dvs. omlag 5,5 måneder fra lovbrudd til oppstart

Det er forståelige grunner til at saker som idømmes av domstolen som regel tar lengre tid enn saker som ilegges av påtalemyndigheten. Når alle lovfestede tidsfrister overholdes vil en sak ta minimum 3 ½ måned fra en ungdom blir tatt for et lovbrudd til saken overføres konfliktrådet. Ettersom noen av tidsfristene for behandling av saker er skjønnsmessige, som «snarest mulig» forkynning eller fullbyrdelse skal skje «straks», går det ofte mer tid.

Selv om ovennevnte funn må leses med forsiktighet og kun omfatter et begrenset antall saker gir tallene en indikasjon på hvor i straffesakskjeden det brukes tid i u18-sakene. Tallene er også et utgangspunkt for det arbeidet som skal videreføres i 2020, i samarbeid med de andre aktørene i straffesakskjeden.

Redusere alvorlig kriminalitet – vurdering av måloppnåelse

Tilfanget av u18-saker er høyt og har hatt en stigende kurve siden 2014, med et stabilt høyt nivå de siste to årene. I 2019 har det også blitt en dreining mot flere ungdomsstraffsaker.

Bruken tyder på at straffereaksjonene oppleves som relevante og hensiktsmessige av både politi- og påtalemyndigheten og av domstolen.

Andelen ungdom som fullfører har også en svakt stigende trend. Vi har likevel ikke nådd målet om 5 % økning fra 2018 til 2019. En ambisjon om 5 % økning er trolig i utgangspunktet noe for høyt, især om andelen ungdomsstraffer skulle fortsette å øke. Likevel mener vi det fortsatt er et potensiale for høyere fullføringsrate på nasjonalt nivå, forskjellene konfliktrådene imellom tatt i betraktning. Det er også et potensiale for mer enhetlig praksis da vi erfarer at terskelen for brudd ikke er lik over hele landet. Veiledere utviklet i 2019 er viktige bidrag i retning likere håndtering av brudd.

I 2020 skal Sfk samarbeide med Riksadvokaten om en kartlegging av hvilke saker som får ungdomsstraff og ungdomsoppfølging på hvilket overføringsgrunnlag, og vurdere om det også er behov for tydeligere føringer for hvilke saker som anses egnet. Dette er et arbeid som på sikt kan munne ut i mer lik praksis og også gi koordineringsgruppene bedre retningslinjer ved vurdering av en saks egnethet.

I 2019 har straffereaksjonene raskere oppstart. Dette har vært et prioritert område for konfliktrådene. Økt bemanning, som følge av ekstrabevilgningen på 16 millioner kroner, har hatt en positiv effekt. Det ser vi ved at konfliktrådene som fikk ekstra stillinger har kortere saksbehandlingstid i 2019 enn i 2018, fra 65 dager til 59 dager, jf. Tabell 8.

Annet enn gjenopprettende prosesser har ikke konfliktrådene egne tiltak til ungdommene. Tverretatlig samarbeid og innsats er derfor avgjørende for å lykkes med straffereaksjonene. Det er imidlertid fortsatt en stor utfordring at det mange steder mangler tiltak knyttet til psykisk helse, rusbehandling, voldsproblematikk og skadelig seksuell atferd.

---

¹² Differansen mellom tallene her og de to øverste kulepunktene skyldes forskjell mellom «dato for oversendelse», som ikke tilsvarer «dato for mottak» av saken i konfliktrådet.

Vi har i 2019 hatt et særlig fokus på den innledende fasen og koordineringsgruppens funksjon. Bedre samarbeid innledningsvis vil forhåpentligvis bidra til kortere tidsbruk, flere egnede saker og mer treffende tiltak i ungdomsplanen. Dette arbeidet vil videreføres i 2020. I opplæring har det vært et særlig fokus på utarbeidelse av ungdomsplan og håndtering av brudd, noe som vil bidra til mer enhetlig praksis og større rettsikkerhet for ungdommene.

I følgeevalueringen fra Nordlandsforskning ble det pekt på flere utfordringer ved rammene for gjenopprettende prosess i ungdomsreaksjonene. Sfk har allerede igangsatt tiltak som vil bidra til bedre ivaretagelse av gjenopprettende prosesser i løpet av straffegjennomføringen. Et styrket fokus på fornærmedes behov vil være grunnleggende i dette arbeidet framover.

Mål 3. Styrke forebyggingen av kriminalitet

Sfk har en sektorovergripende tilnærming til kriminalitetsforebygging.

I 2019 har Sfk

- Deltatt i tverrsektorielt samarbeid både nasjonalt og lokalt. Sfk har initiert samarbeidsmøter med tilskuddsmottakere fra frivillige organisasjoner, kommuner og direktorater. Tett dialog med våre samarbeidspartnere er avgjørende for å kunne fange opp informasjon om problemområder, innhente og formidle relevant kunnskap og gi råd, både til JD, direktorater, kommuner og frivillige organisasjoner og aktører
- Forvaltet fire tilskuddsordninger i 2019. Totalt ble 41 250 000 kroner tildelt kommuner og private aktører gjennom de fire tilskuddsordningene som presenteres under. Kompetansesenteret for kriminalitetsforebygging (Kfk) har arbeidet målrettet med tilskuddsordningene. Interne saksbehandlingsrutiner har blitt videreutviklet og tilskuddsmottakerne har blitt fulgt opp gjennom telefonsamtaler, møter og besøk, samt ved deltagelse på konferanser og seminarer. Sfk har samarbeidet med blant annet Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, Politidirektoratet og kommunene i søknadsbehandlingen
- Deltatt i 0-24-samarbeidet. 0-24-samarbeidet startet opp i 2015 og har som formål å fremme mer samordnede tjenester og helhetlig innsats for utsatte barn og unge under 24 år og deres familier. Arbeidet med å forebygge kriminalitet blant barn og unge skal innlemmes i 0-24-samarbeidet (jf. Supplerende tildelingsbrev 5/2019) og Sfk har i 2019 bidratt i to retninger: Delprosjektet Bedre tverretatlig samarbeid (BTS) har som hensikt å vurdere pedagogiske virkemidler knyttet til tverrsektorielt samarbeid om utsatte barn og unge og deres familier, i direktoratene, KS og Sfk. Sfk har også bidratt inn i et felles oppdrag om å kartlegge og vurdere ulike sektors ansvar og tilbud til barn og unge som begår eller står i fare for å begå kriminalitet
- Hatt jevnlig møter med Politidirektoratet, Riksadvokaten, Kriminalomsorgsdirektoratet, Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet og Helsedirektoratet om ungdomskriminalitet og straffereaksjonene konfliktrådet forvalter
- Igangsatt arbeid med å utvikle bruk av gjenopprettende prosess i arbeidet mot radikaliserings og voldelig ekstremisme, i samarbeid med Europeisk forum for gjenopprettende prosess

- Deltatt på det årlige nordiske samarbeidsmøtet om kriminalitetsforebygging

Sfk formidler kunnskap og informasjon om sektorovergripende og kunnskapsbasert kriminalitetsforebygging, samt gjenopprettende prosesser, på konferanser og møter, og ikke minst, gjennom kriminalitetsforebygging.no.

Tildelingsbrevet for 2019 angir følgende indikatorer, rapporteringskrav og oppdrag under målet «Styrke forebygging av kriminalitet»:

Tilstandsindikator	SP 4: Andel tilfredse brukere
Rapporteringskrav	Status i arbeidet med å øke kompetansen blant meklere og ansatte
Rapporteringskrav	Videreutvikle Veiviseren
Rapporteringskrav	Delta i arbeidet med tverrsektoriell forebygging av internettrelaterte overgrep mot barn.
Oppdrag	Gjennomføre konferanse om forebygging av vold i nære relasjoner, forvalte tilskuddsordning om vold i nære relasjoner, samt gjennomføre andre tiltak på feltet
Oppdrag	Videreutvikle og styrke arbeidet for å forebygge og bekjempe radikaliserings og voldelig ekstremisme, forvalte tilskuddsordningen og koordinere arbeidet i direktoratsgruppen som er opprettet for å følge opp og videreutvikle tiltak på feltet.
Oppdrag	Videreutvikle SLT-samarbeidet i kommunene, drive fagutvikling, forvalte tilskuddsordningen og formidle erfaringer som har overføringsverdi.
Oppdrag	Forvalte tilskuddsordningen til kriminalitetsforebyggende tiltak i regi av frivillige og andre ideelle organisasjoner.

Dette kapittelet struktureres rundt tildelingsbrevets krav.

Styringsparameter 4. Andel tilfredse brukere

Parter som deltar i gjenopprettende prosesser får informasjon om brukerundersøkelsen. I 2019 var det 720 respondenter. Det er 10 % økning fra 2018. Respondentene fordeler seg på tre ulike kategorier:

- Partene (456): 60 % klager og 40 % påklagede¹³
- Vergene (228): 59 % kvinner og 41 % menn. De fleste var verger for påklaget part
- Støttepersonene (36): Fordeler seg jevnt både på kjønn og på hvem av partene de er støtte for

De fleste respondentene er svært tilfredse med konfliktrådets tjeneste. På en skala fra 1 til 7, der 1 er svært lite tilfreds og 7 er meget tilfreds gir de fleste respondentene en score fra 5 til 7 (tallene i parentes er 2018-tall):

¹³ I sivile saker er «klager» den som melder inn en sak. I straffesaker er klager «fornærmet». «Påklaget» er i sivile saker den andre parten, og i straffesaker «gjerningsperson».

- Partene: 82 % (79%)
- Verger: 89 % (85%)
- Støttepersoner: 86 % (86%)

De fleste av respondentene svarer at de vil anbefale møte i konfliktrådet til andre (2018-tall i parentes): 88 % (79%) av partene, 95 % (92 %) av vergene og 94% (91 %) av støttepersonene. Tilbakemeldingene er overveiende positive, og viser ytterligere en forsiktig positiv utvikling fra 2018.

12 % av partene sa de ikke vil anbefale konfliktråd. Det kan eksempelvis være fordi partene opplevde at de ikke fikk nok informasjon i forkant av møtet eller at de ikke var tilfreds med avtalen som ble inngått. Det er mye læring å hente hos de som ikke er fornøyde og tilbakemeldingene følges opp, bl.a. til gjennomgang på meklersamlinger og i oppfølging av konfliktrådene, samt i utviklingsarbeid.

Rapporteringskrav og oppdrag

R6. Status på å øke kompetansen blant meklere og ansatte

Sfk gjennomførte i 2019 prosjektet «Kunnskapsutvikling 2019». Hensikten var å sikre et kunnskapsløft hos ansatte og meklere i komplekse saker, og spesielt rettet inn mot ungdomsreaksjonene, men som også skulle ha overføringsverdi for alle saker i konfliktrådene. Konkret har vi hatt regionsamlinger med foredrag og drøftinger rundt fagtemaer som seksuelle overgrep, alvorlig vold, traumer etc. Regionsamlingene har også drøftet funnene i Nordlandsforskning, og kommet med forslag til ulike tiltak og rutiner som skal møte de utfordringene rapporten peker på. Meklersamlingene hadde temaer som skulle løfte tilrettelegging av gjenopprettende møter i alvorlige saker, med spesielt fokus på prinsipper og standarder for gjenopprettende prosesser. Oppsummering av tiltakene og prosjektene skal gjennomføres i 2020, og erfaringene spres i organisasjonen.

Effektene er større bevissthet og bedre kunnskap om ivaretagelse av fornærmede, økt involvering av privat nettverk, og ikke minst fenomenkunnskap om overgrep, traumer og vold.

04. Videreutvikle Veiviseren

Sfk drifter nettportalen *kriminalitetsforebygging.no*. Nettsiden omfatter blant annet nettportalen «veiviser til kriminalitetsforebygging». Formålet med denne nettportalen er å innhente og dele erfarings- og forskningsbasert kunnskap om kriminalitetsforebygging. Portalen gir oppdatert kunnskap, råd om modeller og god praksis i det kriminalitetsforebyggende arbeidet. Målgruppen er offentlige aktører (statlige, regionale og lokale), frivillige organisasjoner og andre som på ulike måter arbeider direkte eller indirekte med kriminalitetsforebygging. For å gjøre nettportalen kjent presenterer vi *kriminalitetsforebygging.no* på konferanser, samlinger og andre møter der samarbeidspartnere er representert.

Antallet besøkende og antall sidehenvisninger kan tyde på at vi gradvis lykkes i markedsføringen av nettsiden, og at vi treffer behovene hos målgruppen. Det har vært en økning i antall besøkende på 33 prosent fra foregående år, fra 38 770 i 2018 til 51 037 i 2019.

Kunnskapsbasen oppdateres ukentlig med artikler, publikasjoner, aktuelle saker og en oversikt over aktuelle konferanser. Det er fokus på handlingsplaner og eksempler på god praksis. En aktiv brukergruppe er kommunenes SLT-koordinatorer som jobber med å samordne lokale rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak.

I løpet av 2019 er det lagt inn 105 publikasjoner. Det totale antallet forskningspublikasjoner i databasen ved utgangen av året, er 549 publikasjoner

Tall for unike besøkende på nettportalen var 125 462 i 2019, en økning på ca. 25 prosent fra året før. 70 prosent av de som besøker siden kommer via organisk søk på Google. Det betyr at de søker på et bestemt tema som gir treff på *kriminalitetsforebygging.no*.

Som del av digitaliseringsprosessen i konfliktrådet vil virksomheten i 2021 få nye digitale plattformer. I 2020 vil det jobbes med å forberede en slik overgang. I dette arbeidet vil vi også vurdere endringer av nettsiden *kriminalitetsforebygging.no*.

O5. Delta i arbeidet med tverrsektoriell forebygging av internettrelaterte overgrep mot barn.

I tildelingsbrev for 2019 står at Sfk skal delta i arbeidet med tverrsektoriell forebygging av internettrelaterte overgrep mot barn, et arbeid som koordineres av JD.

Konfliktrådene har så langt i år registrert nær 125 saker som omhandler internettrelaterte lovbrudd. Det dreier seg i hovedsak om digitale krenkelser, digitale trusler og seksuelt krenkende bildedeling.

Det internettrelaterte overgrepet kan være et konkret lovbrudd som har ført til en straffereaksjon, men det kan også være en del av et annet lovbrudd/konflikt. Noen av sakene kan falle inn under det som kalles integritetskrenkende kriminalitet.

I 2019 har Kfk bidratt i SaLTos fokusgruppe om vold og seksuelle overgrep, der internettrelaterte overgrep er et av flere temaer som jevnlig drøftes av partene. I tillegg deltar Kfk i en ressursgruppe for et utviklingsprosjekt i regi av KRUS, der målet er å utvikle kompetanse om å snakke med unge straffedømte om seksuell skadelig atferd.

O6. Vold i nære relasjoner

På vegne av Justis- og beredskapsdepartementet ble «Den nasjonale konferansen om å forebygge vold i nære relasjoner» arrangert i Oslo i mai 2019 med over 300 påmeldte deltakere.

Konferansens innledere kom både fra forsknings- og praksisfeltet, og la fram nyere og eksisterende kunnskap vedrørende kommunale handlingsplaner mot vold i nære relasjoner, partnervold, tiltak rettet mot spesielt sårbare grupper, digitale verktøy til bruk for profesjonelle og vold mot dyr.

Sfk har i 2019 deltatt i ulike referansegrupper om forebygging av vold i nære relasjoner. Temaområder har vært voldsproblematikk knyttet til sårbare grupper, forebygging av seksuelt problematisk/skadelig atferd, samt strategiarbeid mot internettrelaterte overgrep. Kfk har også deltatt regelmessig i fokusgrupper om vold og seksuelle overgrep, og gitt innspill til blant annet ny handlingsplan mot vold i nære relasjoner. I tillegg har Sfk bidratt med faglig veiledning overfor samarbeidene aktører om handlingsplaner, strategier og tiltak rettet mot forebygging og bekjempelse av vold i nære relasjoner.

Tilskuddsordningen forebygge vold i nære relasjoner

Sfk mottok totalt 67 søknader, med en samlet søknadssum på nær 31 millioner kroner. Det samlede tilskuddsbeløpet var i 2019 på 14 142 000 kr. Av søkerne fikk 52 tilsagn og 15 avslag.

Tiltak som gir økt kunnskap og kompetanse om forebygging og bekjempelse av vold i nære relasjoner både i hjelpeapparatet, og hos barn og voksne selv ble prioritert. I tillegg ble midler tildelt tiltak som gir økt kunnskap og kompetanse om forebygging og bekjempelse av vold i nære relasjoner både i hjelpeapparatet, og hos barn og voksne selv, samt tiltak som fremmer bedre samarbeid og samordning prioritert.

07. Radikalisering og voldelig ekstremisme

Fra 2019 overtok Sfk koordineringen av 'Direktoratsgruppen for å forebygge radikalisering og voldelig ekstremisme'. Gruppen består av representanter fra Avdir, Udir, Bufdir, IMDi, Hdir, UDI, POD, Sfk, PST og KDI. Gruppen har diskutert og foreslått tiltak som skal bidra til bedre håndtering av saker der det foreligger bekymring for radikalisering eller voldelig ekstremisme.

Direktoratsgruppen har lagt til grunn at den norske tilnærmingen og håndteringen av radikalisering og voldelig ekstremisme bygger på de samme prinsippene som generell forebygging av kriminalitet.

Spesielt i overgangsfaser er det viktig at sårbare personer blir fulgt godt opp. Overgangsfaser kan være mellom barnetrinn til ungdomsskole, fra ungdomsskole til videregående skole og ved frafall fra skole og arbeidsliv. Overgang fra asylmottak til samfunn, fra fengsel og straffegjennomføring til frihet er krevende for mange, og derfor viktig å være oppmerksomme på. Kunnskap om digitale trusler, sårbarheter og rekruttering til ekstremisme via internett er avgjørende. Det er derfor nødvendig med en kontinuerlig oppdatering på teknologi og trender.

Direktoratsgruppen har besvart flere oppdrag fra JD i 2019.

Det første oppdraget var å arrangere fagdag om kjønnsespesifikke tiltak med eksperter fra Norge og med en innleder fra Storbritannia. Fagdagen bidro til kunnskapsheving om kjønnsespesifikke tiltak og ulikheter i rekruttering til ekstreme miljøer. Direktoratsgruppen anbefalte at før tiltak iverksettes, må det tas vurderinger om den enkeltes behov, kjønn og alder.

Et annet oppdrag fra JD var å vurdere om det var behov for særskilte tiltak for barn av hjemvendte fremmedkrigere. Direktoratsgruppen konkluderte med at det ordinære hjelpeapparatet har kunnskap og egnede tiltak, som må tilpasses det enkelte barns behov.

Et tredje oppdrag fra JD var å vurdere behovet for en nasjonal veiledningsfunksjon. Direktoratsgruppen anbefalte at det etableres en nasjonal veiledningsfunksjon som organiseres i allerede eksisterende strukturer. Formålet er å styrke det lokale tjenesteapparatets arbeid mot radikalisering og voldelig ekstremisme, etablere rutiner og gi veiledning.

Det fjerde oppdraget fra JD var å gi statusoppdatering, samt forslag til revideringer og nye tiltak i handlingsplanen mot radikalisering og voldelig ekstremisme. Et eksempel på tiltak som spesielt KDI i samarbeid med POD og PST har jobbet med å revidere, er rutiner knyttet til oppfølgingsplaner for straffedømte som er sårbare for radikalisering, dømt for en terrorrelatert handling, radikaliserer andre, eller tilhører et voldelig ekstremt miljø. Hensikten er at relevante aktører koordinerer og skreddersyr tiltak før – under og etter straffegjennomføring. I revidering av handlingsplanen ble det

påpekt at det er viktig at NAV, helse og utdanning involveres sterkere i oppfølgingsplanene. Like viktig er det at kommunene ved SLT-koordinater blir involvert tidlig i arbeidet. I saker som omhandler utlendinger, er det avgjørende at UDI involveres i oppfølgingsplanene for å avklare spørsmålet om tilbakeføring til samfunnet eller utvisning.

Tilskuddsordningen forebygge radikaliserings og voldelig ekstremisme

Sfk mottok 46 søknader, med en samlet søknadssum på nær 22 millioner kroner fra 35 kommuner. Det samlet tilskuddsbeløpet i 2019 var på 13 667 520 kr. Av søkerne fikk 41 tilsagn og 5 avslag.

Hovedvekten av søknadene omhandlet kompetansehevende tiltak i kommunene. Søknader som omhandlet forebyggende tiltak rettet mot personer eller miljøer i risikozonen, herunder tiltak som fremmet inkludering, ble prioritert. Videreutvikling av mentortiltak er også innvilget tilskudd.

O8. SLT-samarbeidet

SLT (samordning av lokale rus og kriminalitetsforebyggende tiltak) er en samordningsmodell for lokale, forebyggende tiltak mot rus- og kriminalitet.

Sfk har gitt råd og veiledning til tilsatte i kommuner i forbindelse etablering eller reetablering av SLT-modellen. Arbeidet med rådgivning har vært en prioritert oppgave i 2019, eksempelvis gjennom dialog med nær 150 av landets kommuner og bydeler, samt deltakelse i lokale politiråd.

Tilbakemeldinger fra kommunene er at de har nytte av ordningen, og at de har tro på samarbeidet med lokalt politi. Sammen med politiets dedikerte kontaktpersoner bygges det nye samarbeidsstrukturer i det forebyggende arbeidet. For SLT-koordinatorene er de lokale politikontaktene mange steder blitt deres nærmeste samarbeidspartnere.

Den nasjonale SLT-konferansen i 2019 ble avholdt i Sandefjord med 85 deltakere med temaet: Et tverrfaglig perspektiv på kriminalitetsforebygging i kommunene. Konferansen ble arrangert i et nært samarbeid med Sandefjord kommune, som presenterte noen av sine mange gode ungdomstiltak.

Sfk har tematisert hvordan vold blant ungdom kan forebygges og håndteres. For mange SLT-koordinatorene oppleves det krevende. Men godt samarbeid mellom instanser og ikke minst foreldre, bidrar til at de fleste kommunene har identifisert egnede virkemidler og samarbeidsarenaer for å håndtere slike utfordringer. Andre satsingsområder har vært lokalt forebygging av overgrep på nett, rusmisbruk, ekskludering og utenforskap.

Tilskuddsordning SLT: Stimulere til lokalt kriminalitetsforebyggende arbeid i kommunene

Sfk mottok 101 søknader på i overkant av 18 millioner kroner til lokalt kriminalitets- og rusforebyggende arbeid i kommunene. Det samlede tilskuddsbeløpet var i 2019 på 6 140 480 kr.

Tilsammen 51 søknader fikk tilsagn. Sfk prioriterte lønnstilskudd til SLT-koordinatorene, tiltak rettet mot barn og unge for å forebygge kriminalitet, rus og vold. Tiltak som var rettet mot kunnskap for å styrke foreldrerollen ble også prioritert.

O9. Tilskuddsordning for kriminalitetsforebyggende tiltak

I 2019 overtok Sfk tilskuddsordningen for kriminalitetsforebyggende tiltak fra Politidirektoratet. Sfk mottok 58 søknader med en samlet søknadssum på nær 35 millioner kroner. Det samlede tilskuddsbeløpet i 2019 var på 7 300 000 kr. Tilsammen 34 søknader fikk tilsagn. Sfk innvilget tilskuddsmidler til blant annet aktivitets- og nettverkstilbud til barn og unge i risikozonen, gatemegling og kunnskaps- og metodeutviklingsprosjekter.

Annet

Sfk bidro i planlegging av innhold og hadde presentasjoner på «Samarbeidskonferanse med Politiets kriminalitetsforebyggende forum (PKF) i samarbeid med Pkf og Politidirektoratet. Konferansen ble avholdt i mars 2019 med over 300 deltagere fra hele landet.

Styrke forebygging av kriminalitet – vurdering av måloppnåelse

Kriminalitetsforebygging er et felles samfunnsansvar for alle velferdsdirektoratene. Styrket kriminalitetsforebygging er avhengig av at flere aktører og faktorer samhandler. Samfunns-effekten av Sfks aktiviteter er derfor vanskelig å anslå. Det vi imidlertid erfarer er gode tilbakemeldinger på brukernivå;

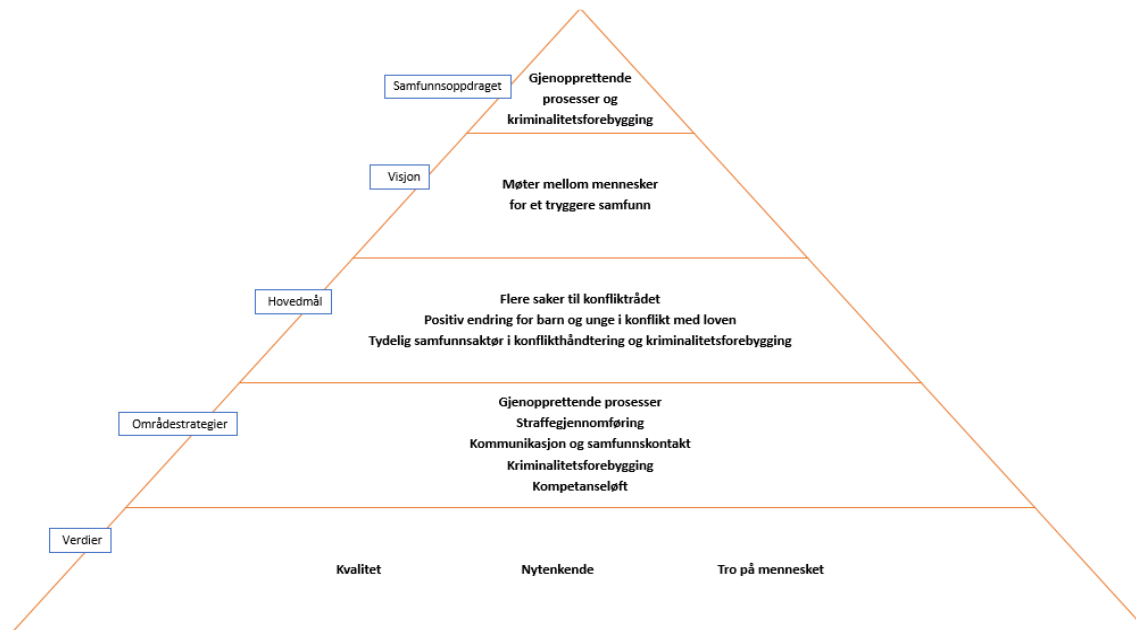
- 88 % av partene vil anbefale møte i konfliktrådet til andre
- Tilbakemeldingene fra deltakere på konferanser vi arrangerer er positive, og konferansedeltakelsen er høy
- Direktoratene, kommuner, frivillige organisasjoner og aktører henvender seg til oss for kunnskap og råd
- Veiviseren og kriminalitetsforebygging.no benyttes som kunnskapskilde av flere, år for år
- Vi bes om å gi faglige innspill i fokusgrupper, i 0-24-samarbeid og i direktoratsmøter. Vi gir innspill til handlingsplaner og annet kriminalitetsforebyggende arbeid som er under utvikling
- Vår kompetanse er etterspurt internasjonalt og gjennom delegasjonsbesøk
- Kommuner og politi gir tilbakemelding om at de har stor nytte av SLT-ordningen

Del IV. Styring og kontroll i virksomheten

Virksomhetsstrategi

For å levere på samfunnsoppdraget må våre tjenester holde høy kvalitet, være godt kjent i samfunnet og være fundert på gode samarbeidsrelasjoner med sentrale aktører. I tillegg må organisasjonen evne å tenke langsiktig og prioritere godt. Derfor har Sfk i 2019 utviklet en overordnet virksomhetsstrategi som gir retning mot 2025. I tillegg til føringer som blir gitt i årlige tildelingsbrev danner virksomhetsstrategien grunnlaget for den interne utviklingen, prioriteringen og styringen av virksomheten. Virksomhetsstrategien ble utformet i fellesskap av ledere, medarbeidere og tillitsvalgte på tvers av organisatoriske enheter.

Styringspyramiden gir en visuell fremstilling av retningen organisasjonen styrer mot fram mot 2025, med samfunnsoppdraget som det øverste nivået:

Mens visjonen uttrykker motivasjonen for arbeidet, forteller hovedmålene hva vi må oppnå for å levere godt på samfunnsoppdraget. Organisasjonen har tre hovedmål:

- Flere saker til konfliktrådet
- Positiv endring for barn og unge i konflikt med loven
- Tydelig samfunnsaktør i konflikthåndtering og kriminalitetsforebygging

For å levere godt på samfunnsoppdraget må organisasjonen ha fokus på utvikling. Det som i styringspyramiden kalles *områdestrategier* angir prioriterte utviklingsområder. I 2019 ble arbeidet med områdestrategier påbegynt på tre områder:

- Gjenopprettende prosesser
- Straffegjennomføring
- Kompetanseløft

Disse områdestrategiene, med 3-årige handlingsplaner, ferdigstilles i 2020, mens de øvrige to skal påbegynnes i 2020.

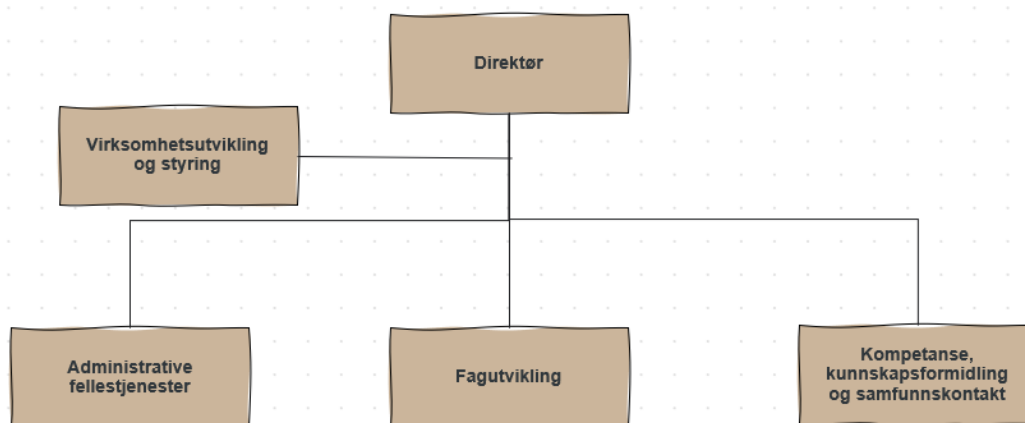
Selve bærebjelken, og grunnplanet i styringspyramiden, er verdiene for organisasjonen. Disse ble utarbeidet i fellesskap i 2018. Verdigrunnet skal prege og styrke samhandlingen med brukere, samarbeidspartnere og kollegaer.

Organisatoriske tiltak

I 2019 er det etablert en ny organisering av konfliktrådene. I den nye organiseringen er antall konfliktråd redusert fra 22 til 12. Konfliktrådenes geografiske distrikter samsvarer med grensene til politidistriktene. I den nye modellen har 8 av 12 konfliktråd mer enn én avdeling, da de 22 kontorlokasjonene er opprettholdt. Endringen ble gjort for å øke kapasiteten til å arbeide faglig og å sikre større fagmiljøer. Med færre ledere ble ressurser frigjort til mer operativt arbeid.

Endringen i sakstfang mellom konfliktråd fra år til år fordrer at det bygges fleksibilitet i organisasjonen til avlastning, støtte og samarbeid mellom lokasjonene (avdelingene) og mellom konfliktrådene. Den nye organisasjonsmodellen trenger tid på å sette seg før vi kan vurdere effektene, men allerede ved årsskiftet melder flere konfliktråd at de jobber systematisk mot mer enhetlig praksis, at sårbarheten oppleves noe redusert ved at flere kan avlaste hverandre - og samtidig at det krever tid og innsats å bli *ett konfliktråd*, faglig og sosialt, når medarbeidere er fordelt på flere lokasjoner.

Det er i 2019 også igangsatt en organisasjonsgjennomgang av Sfk. Høsten 2019 ble det hentet inn ekstern bistand til å se på organisasjonsstrukturen til sekretariatet. Formålet med gjennomgangen var å evaluere dagens struktur samt vurdere hvorvidt Sfk bør organiseres annerledes, og herunder utarbeide forslag til alternative organiseringsmodeller. Arbeidet startet med en omfattende analysefase med bred involvering av medarbeidere og ledere i Sfk samt involvering av konfliktrådsledere. Ledergruppen besluttet en ny organisasjonsmodell som ble forhandlet med tillitsvalgte i desember:

Figur: Besluttet modell for ny organisering

Besluttet organisasjonsmodell anses som en god modell for å svare ut utfordringene som har kommet frem gjennom analysen, bl.a. ved at den sikrer et større fokus på styring og virksomhetsutvikling, mer strategisk fokus på kommunikasjon, formidling og samfunnskontakt, mindre kontrollspenn for ledere, mer helhetlig fokus på kompetanse og bedre rom for å fokusere både på strategisk utvikling, men også på kvalitet i operative leveranser. Den etterstreber også å legge til rette for en bedre styring og koordinering av aktiviteten ut mot konfliktrådene.

Sfk fikk i 2015 det faglige og administrative ansvaret for Kompetansesenter for kriminalitetsforebygging (Kfk). I ny organisasjonsmodell er fagområdene som har ligget til Kfk lagt delvis til avdeling Fagutvikling og delvis til avdeling Kompetanse, kunnskapsformidling og samfunnskontakt. Det har vært viktig å få en organisasjonsmodell som samlet sett gjør oss best i stand til å løse alle våre oppgaver på en mest mulig helhetlig måte. JD har blitt orientert underveis i prosessen, og både instruks og tildelingsbrev til Sfk for 2020 er formulert ut fra de samlede oppgavene til Sfk.

Modellen vil implementeres i løpet av våren 2020 i tråd med lov- og regelverk som gjelder ved omstilling i statlige virksomheter.

Internkontroll

Rapporteringskrav	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Overordnet redegjørelse og vurdering av den interne kontrollen i virksomheten. Ev nærmere omtale av vesentlige forhold ved virksomhetens styring og kontroll. Virksomhetens vurdering av hvor det finnes utfordringer i internkontrollen som departementet bør være kjent med. Omtale av konkrete svakheter som er avdekket, hvilke tiltak som eventuelt er satt i verk og effekten av tiltakene ➤
-------------------	--

Gjennom etablerte rutiner for internkontroll er vår hovedintensjon å ivareta og forvalte våre oppgaver målrettet og effektivt, at vi har høy pålitelighet i vår rapportering, og at vi overholder gjeldene lover og regler innen forvaltningen.

Som et resultat av omorganiseringen av konfliktrådene sommeren 2019, har vi nå tilstrekkelig bemanning ved alle avdelinger slik at attestant- og godkjennerrollen ivaretas i samsvar med økonomibestemmelse i staten. I 2019 har vi utarbeidet fullmaktsmatrise knyttet til delegerede fullmakter i organisasjonen og en intern instruks for økonomiske fullmakter i konfliktrådene.

Vi har en god løpende internkontroll av saksbehandlingen, postjournal og informasjon som er unntatt offentlighet.

Det har videre vært høyt fokus på personvern i alle ledd av vår saksbehandling. Personvernsteam er etablert og vårt personvernombud ivaretar avviksbehandling.

I 2019 har vi også jobbet med å få bedre oversikt over dokumentene som benyttes i den interne styringen av organisasjonen; styrende, gjennomførende og kontrollerende dokumenter.

Dette arbeidet løper videre i 2020 med mål om å etablere et dokumenthierarki. Når kompetansedelingsystemet er på plass (se E under digitalisering over) vil dokumentene tilgjengeliggjøres på et mer brukervennlig vis enn dagens digitale plattformer tillater.

I forbindelse med innføring av nytt skybasert saksbehandlingssystem (Elements) ble det, med ekstern bistand, gjennomført en DPIA (Data Protection Impact Assessment). Gjennomgangen konkluderte med at «Elements representerer en oppgradering av ePhorte (tidligere saksbehandlingssystem) og introduserer ingen ny teknologi eller annerledes behandling av personopplysninger i Konfliktrådet».

Gjennom årlige tilsyn hos konfliktrådene gjennomføres det en grundig gjennomgang av sentrale faglige og administrative forvaltningsoppgaver. Eventuelle avvik og merknader skal lukkes i samsvar med godkjent tilsynsrapport. I 2019 ble det gjennomført tilsyn ved fire konfliktråd.

I oktober 2019 ble Sfk gjort kjent med at det er avsagt en dom i en lagmannsrett som legger til grunn at praksisen ved et konfliktråd ikke var i tråd med lovens ordlyd når det gjelder igangsettelse av ungdomsstraff. Anken gjaldt en sak der konfliktrådet hadde iverksatt en ungdomsstraff uten formalisering i en signert ungdomsplan. Som en oppfølging har Sfk fulgt opp enkeltsaken og kartlagt praksis ved de øvrige konfliktrådene. Det er ingen andre konfliktråd som oppgir å ha en praksis som avviker fra lovens bestemmelser.

Siden høsten 2018 har Sfk hatt fokus på arbeid med integritetskrenkende saker og ivaretaking av fornærmede i disse sakene. Blant annet har en arbeidsgruppe jobbet frem en rapport med

anbefalinger om håndtering av denne type saker, herunder behov for nye retningslinjer, utvidet opplæring mv. Anbefalingene følges opp av Sfk i 2020.

Gjennom arbeidet ble det avdekket håndtering av noen enkeltsaker, hvor fornærmede ikke ble ivaretatt på en tilfredsstillende måte. Dette medførte at Sfk etablerte en midlertidig rutine for saker som omhandler voldtekt og incest, hvor sakene skal drøftes med Sfk før kontakt med fornærmet. I tillegg videreføres arbeidet med å få på plass nye retningslinjer, utvidet opplæring, utarbeide informasjonsmateriell, utvikle samarbeid med relevante aktører osv. Tiltakene er iverksatt for å sikre god ivaretagelse av fornærmede i disse krevende sakene.

I 2020 ønsker vi sterkere fokus på internkontroll bl.a. gjennom risikoanalyser av kritiske arbeidsprosesser både faglig, økonomiske og administrative.

Risikovurdering

Rapporteringskrav	Risikovurdering av de tre målene gitt i tildelingsbrevet, identifiserte risikofaktorer som kan true måloppnåelsen og risikoreduserende tiltak innenfor virksomhetens fullmakter.
--------------------------	--

Sfk har risikovurdert de tre målene gitt i tildelingsbrevet, identifisert risikofaktorer som kan true måloppnåelsen og har igangsatt risikoreduserende tiltak innenfor virksomhetens fullmakter (jf. R10 i tildelingsbrev). Det vises til vedlegg til årsrapporten.

Tilsyn

I 2019 ble det gjennomført tilsyn ved konfliktrådene i Nordland, Troms, Sør-Vest og Trøndelag.

Formålet med tilsynet er gjensidig læring og forbedring, og med mål om å styrke konfliktrådene til bedre etterlevelse av lov, regler og faglige retningslinjer, og bidra til nødvendige endringer der praksis ikke er i samsvar med overordnede føringer. Videre hadde tilsynet fokus på om konfliktrådenes behandling av saker utføres effektivt og med høy faglig kvalitet.

Evalueringen av tilsynet konkluderes i en tilsynsrapport. Gjennom denne fremkommer det både merknader og avvik og i dialog med konfliktrådsleder er det satt opp en tidfestet plan for lukking av avvik.

Motvirke arbeidslivkriminalitet

Rapporteringskrav	Sfk skal redegjøre for resultater fra oppfølging av inngåtte kontrakter og hvordan virksomhetens anskaffelser er innrettet for å sikre at leverandører følger lover og regler.
--------------------------	--

Sfk har ikke utarbeidet egen anskaffelsesstrategi. Vi benytter i stor grad Statens Innkjøpscenter sine avtaler i forhold til våre innkjøp.

Ved egne anbudskonkurranser påser vi at leverandører oppfyller lønns- og arbeidsvilkår er i henhold til allmenngjøringsforskriftene og gjeldende tariffavtale.

HR og kompetanseutvikling

Likestilling

Per 31.12.2019 er det 146 ansatte i konfliktrådene. Av disse er det 106 kvinner og 40 menn. Blant konfliktrådslederne er det 2 menn og 10 kvinner. I ledergruppen i Sfk er det 2 menn og 3 kvinner. Virksomhetens direktør er kvinne. For å fremme likestilling mellom kjønnene har menn, ved noen rekrutteringer, blitt oppfordret til å søke. I disse tilfellene har man valgt, ved ellers like kvalifikasjoner, å ansette menn. Det er likevel en kjensgjerning at det er flest kvinner som søker seg til konfliktrådet. Av alle utlyste stillinger i 2019 er kun 27 % av søkerne menn.

Sykefravær

Konfliktrådene har hatt en nedgang i sykefraværet de siste tre årene:

Periode	Sykefraværsprosent
2017	7,1%
2018	5,7%
2019	4,7%

I 2019 var det legemeldte fraværet på 3,4 % og det egenmeldte på 1,3 %.

Konfliktrådet ønsker å ha fokus på arbeidsmiljø og nærvær for å få sykefraværet ytterligere ned. Det er særlig personer med hyppig korttidsfravær som er noe bekymringsfullt. Vi har i 2019 revidert sykefraværstrutinene.

Sikkerhet

Det har ikke vært noen innmeldte sikkerhetsavvik (vold, trusler mv) i 2020.

Lærlinger

Sfk har to lærlinger, en innen kontorfag og en innen IKT. Lærlingene følger ett to-års løp. Konfliktrådet Troms hatt en lærling i kontorfag, som var ferdig med sin periode våren 2019. I tillegg er det etablert en lærlingeplass innen kontorfaget ved Konfliktrådet Hedmark, der er perioden over 4 år. Flere av våre konfliktråd tar også imot studenter i praksis

Inkluderingsdugnaden

Rapporteringskrav	Redegjøre for hvordan virksomhetens rekrutteringsarbeid har vært innrettet for å nå 5 %-målet og de øvrige målene for inkluderingsdugnaden.
--------------------------	---

Av 1037 søkere til 29 utlyste stillinger i konfliktrådene i 2019 var det 7 søkere med nedsatt funksjonsevne. En av disse kom til førstegangsintervju, de andre søkerne fylte ikke stillingens krav til utdanning og eller kompetanse. Følgelig har vi ikke nådd målet om at 5 % av de som rekrutteres skal ha «hull i CV» eller nedsatt funksjonsevne. For konfliktrådenes del ville måloppnåelse i 2019 betydd 1-2 personer i målgruppen.

I 2019 har vi benyttet følgende tekst i stillingsutlysninger: «De ansatte i staten skal i størst mulig grad gjenspeile mangfoldet i befolkningen». Teksten er i 2020 endret til «Konfliktrådet tar del i regjeringens inkluderingsdugnad. Søkere med nedsatt funksjonsevne eller hull i CV-en, men som ellers fyller kvalifikasjonskravene til stillingen, oppfordres til å søke». Dette med mål om å få et bredere rekrutteringsgrunnlag.

Kompetanseutvikling

«Kompetanseløftet» er en av områdestrategiene som er under utvikling. Kompetansestrategien skal synliggjøre organisasjonens mål og tiltak for å sikre kompetente og motiverte medarbeidere, meklere og samarbeidspartnere. Arbeidet med strategien startet i 2019. Arbeidet med strategien videreføres i 2020.

Del V. Vurdering av framtidsutsikter

Hensiktsmessige og virksomme straffereaksjoner er viktig for at straffesaksbehandlingen skal forebygge kriminalitet. Plassering av skyld, samt ivaretagelse av fornærmede, står sentralt. Møter tilrettelagt av upartiske meklere forhindrer at konflikter eskalerer og forebygger kriminalitet. Konfliktrådsbehandling er også god samfunnsøkonomi. Likevel er trenden de siste 10 årene klar: Bruk av den strafferettslige reaksjonen *mekling i konfliktråd* prioriteres stadig lavere. Færre saker oversendes fra påtalemyndigheten. Sfk arbeider standhaftig med å snu denne trenden, og vil i 2020 prioritere arbeidet med en kommunikasjonsstrategi, samt utvikling av gode digitale plattformer for informasjon og samhandling med brukere og samarbeidspartnere. Det er samtidig ønskelig med tydeligere retningslinjer fra departementshold til relevante aktører for å sikre det som er et ønskelig samfunns mål: En mer effektiv straffesakskjede og økt bruk av ordninger som er samfunnsøkonomisk gunstige.

Mens antall saker som overføres er synkende er sakene som kommer til konfliktrådet stadig mer alvorlige. Andel komplekse og alvorlige saker fra påtale og domstolen øker. Det er hovedsakelig saker som omhandler vold, trusler, krenkelser, seksualkriminalitet og ran, dvs. saker der det har forekommet integritetskrenkende kriminalitet.

Integritetskrenkende saker krever mer tid og ressurser enn saker med mindre alvorlig kriminalitet. Endringene i saksporteføljen krever i tillegg endringer i kompetansen. Spørreundersøkelse og fokusgruppeintervjuer med meklere og ansatte viser at både meklere og ansatte opplever behov for tilleggskompetanse, og da især for å kunne håndtere de alvorligste sakene. Derfor vil målrettet kompetanseutvikling prioriteres i årene framover.

Enkelte politidistrikt/domstoler benytter straffereaksjonen *oppfølging i konfliktråd*, flere gjør det ikke. *Oppfølging i konfliktråd* anvendes i saker med vold i nære relasjoner og i saker med unge lovbrytere (ihht. Riksadvokatens retningslinjer). Straffereaksjonen er basert på modellen fra ungdomsstraff og ungdomsoppfølging. Mens Sfk har blitt økonomisk styrket til administrasjon av ungdomsreaksjonene har ikke tilsvarende skjedd for oppfølging i konfliktråd. Kapasiteten til å forvalte straffereaksjonen - og kapasiteten til å drive fagutvikling - er følgelig svært begrenset. Derfor har Sfk også nedprioritert informasjonsarbeid om oppfølging i konfliktråd. Samtidig er det uheldig at en straffereaksjon, vedtatt av et enstemmig storting, i stor størrelse står ubenyttet grunnet manglende ressurser til implementering av straffen.

Færre barn soner i fengsel og alternative straffereaksjoner, som ungdomsstraff, benyttes i stedet. I 2019 mottok konfliktrådet 71 ungdomsstraffer, som er det høyeste antallet siden straffereaksjonen ble innført i 2014. Straff gjennomført i samfunnet er samfunnsøkonomisk gunstig. Samtidig er målet, redusert alvorlig kriminalitet, noe som krever relevante og tilpassede tiltak rundt ungdom. Tilpassede tiltak er ikke mindre viktig når ungdommene ferdes fritt, snarere tvert imot. Det er fortsatt en risiko knyttet til dette aspektet ved ungdomsstraff: ungdom med store psykiske utfordringer eller med rusavhengig får ikke nødvendigvis den hjelpen de trenger for å sikre en positiv endring. Det samme gjelder ungdom som har begått alvorlig voldskriminalitet og seksuelle overgrep. Ny kriminalitet og brudd i straffegjennomføringen er uheldig både på samfunns- og individnivå. Det er fortsatt mye konfliktrådet kan gjøre for å øke fullføringsraten blant ungdom som gjennomfører straff i konfliktrådets regi. Det å utvikle og standardisere faglige retningslinjer, samt styrke opplæringen, er en viktig del av forbedringsarbeidet vårt. Men vår innsats er ikke tilstrekkelig der nødvendige tiltak rundt ungdommen mangler. Veien til et tryggere samfunn krever sterkere oppbygging av offentlige tjenester til barn og ungdom med volds- og rusproblematikk og til barn og unge med skadelig seksuell adferd, i tillegg til bedre utbygget psykisk helsevern.

En effektiv straffesakskjede forutsetter også god samhandling mellom offentlige virksomheter, gode og effektive arbeidsverktøy og tilstrekkelig kapasitet i alle ledd. Justishub, justissektorens nye digitale samhandlingsverktøy, vil muliggjøre sikker og automatisert digital saksoverføring på tvers av aktører i straffesakskjeden. Sfk planlegger å etablere tilknytning til Justishub i 2020. Integrasjonen med Justishub vil effektivisere konfliktrådets interne arbeidsprosesser både gjennom en reduksjon i manuell saksregistrering, men også gjennom økt digital distribusjon internt i organisasjonen. I tillegg vurderer vi at det også er et potensiale for flere saker fra politi- og påtalemyndigheten når overføring av saker forenkles.

Sfk mener at det er behov, og muligheter for, ytterligere digitalisering i justissektoren. For å fremme en helhetlig straffesakskjede må arbeidsprosessene, på tvers av etater, kartlegges – og det må konkretiseres hvilke tverretatlige gevinster som kan realiseres. Dette vil bygge opp under målsetningen om en mer effektiv sektor og styrke forebyggingen av kriminalitet. Dette krever tydelig styring og oppfølging fra oppdragsgiver, Justis- og beredskapsdepartementet, overfor alle underliggende etater. Videre ser Sfk et potensiale i å samle IKT drift og tjenester på tvers av etater i justissektoren. Spesielt for mindre virksomheter vil felles tjenester kunne medføre at IT-driften blir mindre sårbar og at tilgang til IT-spisskompetanse innen sektor øker.

Del VI. Årsregnskap

Formål

Konfliktrådene ble opprettet med virkning fra 2004 og er underlagt Justis- og beredskapsdepartementet. Sfk har etatsansvar for landets 12 konfliktråd og sentrale oppgaver er å tilby mekling, tilrettelagte møter og stormøter mellom parter i konflikt som følge av et straffbart forhold eller sivile uoverensstemmelser av rettslig eller utenomrettslig art.

Konfliktrådene har et særlig ansvar for å følge opp ungdom og hindre fremtidig kriminalitet gjennom straffereaksjonene ungdomsstraff og ungdomsoppfølging. Gjennom Kompetansesenter for kriminalitetsforebygging (Kfk) skal Sfk bidra til kunnskapsbasert kriminalitetsformidling, både nasjonalt og lokalt gjennom innhenting og formidling av erfaringsbasert og forskningsbasert kunnskap.

Sfk er et statlig forvaltningsorgan som fører regnskapet i henhold til kontantprinsippet. Riksrevisjonen er ekstern revisor og bekrefter årsregnskapet for virksomheten. Årsregnskapet utgjør kapittel 6 i årsrapporten til Justis- og beredskapsdepartementet.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet og krav fra Justis- og beredskapsdepartementet i instruks om økonomistyring. Regnskapet gir et dekkende bilde av Sfk sine disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

Vurdering av noen vesentlige forhold

Sfk fikk for 2019 en samlet tildeling på kapittel 0474 post 01 på 144 358 000 kroner. Dette beløpet inkluderer tildelt beløp 139 266 000 kroner, overføring fra 2018 på 1 023 000 kroner og i tillegg kompensasjon for lønnsoppjøret på 1 804 000 kroner. I prp. P24/19-20 ble totaltildelingen endret ved inntektskapitlet kap. 3474 post 02 ble økt med 2 265 000 kroner.

Samlet forbruk for 2019 var 137 733 805 kroner.

Samlet regnskapsført inntekt på kapittel 3474 post 02 var 2 566 000 kroner. Inntektskravet var på 2 966 000 kroner og ble ikke nådd.

Dette innebærer at mindreinntekten på 400 000 kroner reduserer mindreforbruket som søkes overført til 2020, slik at total mindreforbruk er 6 224 195 kroner.

Forklaring på mindreforbruket

Sfk har i 2019 fått refusjoner og tilskudd fra NAV på kr 2 569 678 for sykemeldinger, foreldrepenger og arbeidsmarkedstiltak, noe som er lavere enn i 2018. I 2019 hadde Sfk lavere sykefraværsprosent og færre ansatte i foreldrepermisjon.

Sfk ble i 2019 styrket med 16 mill. kroner for raskere og tettere oppfølging av ungdom som er idømt/ilagt ungdomsstraff og ungdomsoppfølging. Midlene ble i hovedsak benyttet til stillinger som jobber med straffereaksjonene. Mindreforbruket kan forklares med at stillingene ble besatt i slutten av andre kvartal og tidlig høst 2019.

Overføring av ubrukte midler

Midlene som søkes overført er planlagt benyttet til aktiviteter, utvikling og oppgaver som er sentrale for måloppnåelse i konfliktrådene.

Oslo, 14.2.2020

Christine Wilberg
Direktør
Sfk

Prinsippnote til årsregnskapet

Årsregnskapet for Sfk er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av november 2016 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- c) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp
- d) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "Netto rapportert til bevilgningsregnskapet" er lik i begge oppstillingene.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra virksomheten selv. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

Artskontorrapporteringen

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorrapporteringen viser

regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke inntektsført og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen

Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2019

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling*	Regnskap 2019	Merutgift (-) og mindretgift
0474	Konfliktråd	01	Drift	A, B	144 358 000	137 733 805	6 624 195
0474	Konfliktråd	60	Tilskudd	A	19 808 000	19 808 000	0
0474	Konfliktråd	70	Tilskudd	A	14 142 000	14 142 000	0
0440	Politi- og lensmannsetaten	01	Drift	A	1 100 000	1 100 000	
0440	Politi- og lensmannsetaten	70	Tilskudd	A	7 400 000	7 300 000	
0468	Kommisjonen for gjenopptakelse av straffe	01	Drift	B	0	750 000	
0540	DIFI	25	Medfinansieringsord.	B	0	600 000	
1633	Nettoordning for mva i staten	01	Drift		0	3 064 614	
<i>Sum utgiftsført</i>					186 808 000	184 498 419	

Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Samlet tildeling*	Regnskap 2019	Merinntekt og mindreinntekt(-)	
3474	Konfliktrådet	02	Refusjoner	2 966 000	2 566 000	-400 000	
5309	Tilfeldige inntekter	29		0	456 477		
5700	Folketrygdens inntekter	72	Arbeidsgiveravgift	0	12 166 202		
<i>Sum inntektsført</i>					2 966 000	15 188 679	

Netto rapportert til bevilgningsregnskapet

Kapitalkontoer		Samlet tildeling*	Regnskap 2019
60087601	Norges Bank KK /innbetalinger		5 858 130
60087602	Norges Bank KK/utbetalinger		-174 203 308
704488	Endring i mellomværende med statskassen		-964 562
<i>Sum rapportert</i>			0

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)

	31.12.2019	31.12.2018	Endring
704488 Mellomværende med statskassen	-4 542 302	-3 577 740	-964 562

* Samlet tildeling skal ikke reduseres med eventuelle avgitte belastningsfullmakter (gjelder både for utgiftskapitler og inntektskapitler). Se note B *Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år* for nærmere forklaring.

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter

Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
047401	1 023 000	143 335 000	144 358 000
047460		19 808 000	19 808 000
047470		14 142 000	14 142 000
044001		1 100 000	1 100 000
044070		7 400 000	7 400 000

Virksomhet: J5 - Konfliktrådene

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastningsfullmakter(-)	Merutgift(-)/ mindreutgift etter avgitte belastnings-fullmakter	Merinntekter / mindreinntekter(-) iht. merinntektsfullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger(-)	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
047401		6 624 195		6 624 195	-400 000			6 224 195	7 166 750	6 224 195

*Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". Se årlig rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

Forklaring til bruk av budsjettfullmakter

Mottatte belastningsfullmakter / tillegg til tildelingsbrev:

Sekretariatet for konfliktrådene har fra Kommissjonen for gjenopptakelse av straffesaker mottatt belastningsfullmakt på kr 750 000,- på kapittel/post 0468 01. Sekretariatet for konfliktrådene benyttet hele belastningsfullmakten.

Sekretariatet for konfliktrådene har mottatt belastningsfullmakt på kap. 0540 DIFI i forbindelse med digitalisering og virksomheten har benyttet kr 600 000 av fullmakten. Belastningsfullmakten er på 6 300 000.

Sekretariatet for konfliktrådene har fullmakt til å overskride driftsbevilgningen mot tilsvarende merinntekt under kap. 0474/3474.

Mulig overført beløp:

Sekretariatet for konfliktrådenes ubrukte bevilgning på kapittel/post 047401 beløper seg til 6 224 195. Da dette beløpet er under grensen på 5 % regnes hele beløpet som mulig overførbart til 2020.

Oppstilling av artskontorrapporteringen 31.12.2019

	Note	2019	2018
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra gebyrer			
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1	2 530 000	0
Salgs- og leieinnbetalinger	1	36 000	1 500 362
Andre innbetalinger			
<i>Sum innbetalinger fra drift</i>		2 566 000	1 500 362
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn	2	104 655 398	93 214 771
Andre utbetalinger til drift	3	34 374 376	28 995 158
<i>Sum utbetalinger til drift</i>		139 029 773	122 209 929
Netto rapporterte driftsutgifter		136 463 773	120 709 567
Investerings- og finansinntekter rapportert til			
Innbetaling av finansinntekter			
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>			
Investerings- og finansutgifter rapportert til			
Utbetaling til investeringer	5	1 153 345	1 476 651
Utbetaling til kjøp av aksjer			
Utbetaling av finansutgifter	4	686	2 067
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>		1 154 032	1 478 718
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		1 154 032	1 478 718
Innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	6	291 477	147 245
<i>Sum innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		291 477	147 245
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd og stønader	7	41 250 000	31 068 000
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		41 250 000	31 068 000
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler *			
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)		165 000	166 774
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)		12 166 202	10 731 117
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)		3 064 614	2 536 953
<i>Netto rapporterte utgifter på felleskapitler</i>		-9 266 588	-8 360 937
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		169 309 740	144 748 102

Oversikt over mellomværende med statskassen **

Eiendeler og gjeld	2019	2018
Fordringer	13 000	69 475
Kontanter	0	0
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank	0	0
Skyldig skattetrekk og andre trekk	-4 564 491	-3 655 524
Skyldige offentlige avgifter	0	0
Annen gjeld	9 189	8 309
Sum mellomværende med statskassen	8	-3 577 740

* Andre ev. inntekter/utgifter rapportert på felleskapitler spesifiseres på egne linjer ved behov.

** Spesifiser og legg til linjer ved behov.

Kontrollsum:

169 309 740

169 309 740

0

Note 1 Innbetalinger fra drift

	31.12.2019	31.12.2018
<i>Innbetalinger fra gebyrer</i>		
Sum innbetalinger fra gebyrer	0	0
<i>Innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i>		
Tilskudd fra andre statlige virksomheter	2 530 000	0
Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer	2 530 000	0
<i>Salgs- og leieinnbetalinger</i>		
Tilfeldige inntekter (post 01, 02)	36 000	1 500 362
Sum salgs- og leieinnbetalinger	36 000	1 500 362
<i>Andre innbetalinger</i>		
Sum andre innbetalinger	0	0
Sum innbetalinger fra drift	2 566 000	1 500 362

Note 2 Utbetalinger til lønn

	31.12.2019	31.12.2018
Lønn	79 224 078	71 486 669
Arbeidsgiveravgift	12 166 202	10 731 117
Pensjonsutgifter*	9 068 016	8 226 988
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-2 569 678	-3 912 330
Andre ytelser	6 766 780	6 682 327
Sum utbetalinger til lønn	104 655 398	93 214 771
Antall utførte årsverk:	142	123

* Nærmere om pensjonskostnader

Pensjoner kostnadsføres i resultatregnskapet basert på faktisk påløpt premie for regnskapsåret. Premiesats for 2019 er 14,0 prosent. Premiesatsen for 2018 var 14,0 prosent.

Note 3 Andre utbetalinger til drift

	31.12.2019	31.12.2018
Husleie	8 451 197	7 832 747
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	299 623	11 014
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	2 997 640	2 665 430
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	0	21 127
Mindre utstyrsanskaffelser	520 162	144 338
Leie av maskiner, inventar og lignende	63 562	29 525
Kjøp av konsulent tjenester	3 180 024	1 267 562
Kjøp av fremmede tjenester	3 078 371	3 739 628
Reiser og diett	6 906 938	6 378 701
Øvrige driftsutgifter	8 876 859	6 905 087
Sum andre utbetalinger til drift	34 374 376	28 995 158

*Fra og med 2019 presenteres konsulent tjenester og andre fremmede tjenester separat. I sammenlignings-tallene for 2018 er kjøp av fremmede tjenester presentert samlet på notelinjen kjøp av fremmede tjenester.

Note 4 Finansinntekter og finansutgifter

	31.12.2019	31.12.2018
<i>Innbetaling av finansinntekter</i>		
Renteinntekter		
Valutagevinst		
Annen finansinntekt		
Sum innbetaling av finansinntekter	0	0

	31.12.2019	31.12.2018
<i>Utbetaling av finansutgifter</i>		
Renteutgifter	686	2 067
Valutatap		
Annen finansutgift		
Sum utbetaling av finansutgifter	686	2 067

Note 5 Utbetaling til investeringer og kjøp av aksjer

	31.12.2019	31.12.2018
<i>Utbetaling til investeringer</i>		
Immaterielle eiendeler og lignende		
Tomter, bygninger og annen fast eiendom		
Infrastruktureiendeler		
Maskiner og transportmidler		
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	1 153 345	1 476 651
Sum utbetaling til investeringer	1 153 345	1 476 651

	31.12.2019	31.12.2018
<i>Utbetaling til kjøp av aksjer</i>		
Kapitalinnskudd		
Obligasjoner		
Investeringer i aksjer og andeler		
Sum utbetaling til kjøp av aksjer	0	0

Note 6 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

	31.12.2019	31.12.2018
Tilfeldige og andre inntekter (Statskonto 530929)	291 477	147 245
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	291 477	147 245

Note 7 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

	31.12.2019	31.12.2018
Tilskudd til kommuner	41 250 000	31 068 000
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	41 250 000	31 068 000

Note 8 Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen.

Del A Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2019 Spesifisering av bokført avregning med statskassen	31.12.2019 Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	Forskjell
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler*	0	0	0
Obligasjoner	0	0	0
<i>Sum</i>	0	0	0
Omløpsmidler			
Kundefordringer	0	0	0
Andre fordringer	13 000	13 000	0
Bankinnskudd, kontanter og lignende	0	0	0
<i>Sum</i>	13 000	13 000	0
Langsiktig gjeld			
Annen langsiktig gjeld	0	0	0
<i>Sum</i>	0	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-14 468	0	-14 468
Skyldig skattetrekk	-4 564 491	-4 564 491	0
Skyldige offentlige avgifter	0	0	0
Annen kortsiktig gjeld	9 189	9 189	0
<i>Sum</i>	-4 569 770	-4 555 302	-14 468
Sum	-4 556 770	-4 542 302	-14 468

* Virksomheter som eier finansielle anleggsmidler i form av investeringer i aksjer og selskapsandeler fyller også ut note 8 B

Del B Spesifisering av investeringer i aksjer og selskapsandeler

Ervervsdato	Antall aksjer	Eierandel	Stemmeandel	Årets resultat i selskapet	Balanseført egenkapital i selskapet	Balanseført verdi i regnskap*
<i>Aksjer</i>						
Selskap 1						
Selskap 2						
Selskap 3						
Balanseført verdi 31.12.2019						0

* Investeringer i aksjer er bokført til anskaffelseskost. Balanseført verdi er den samme i både virksomhetens kontospesifikasjon og kapitalregnskap

Ved utfylling av note 8, del B skal tall fra selskapets siste avlagte årsregnskap benyttes. Det vil forekomme at selskap som virksomheten har eierandeler i ikke har offentliggjort sitt årsresultat før virksomhetens frist for oversendelse av årsrapport med tilhørende årsregnskap (så snart det foreligger og innen 15. mars). Ved utfylling av noten kan dere benytte tall fra selskapets årsregnskap for året før. Om det ikke benyttes regnskapstall fra siste år bør dette opplyses om i noten.

Vedlegg: Risikovurdering for 2019

KONFLIKTRÅDENE SEKRETARIATET
Org. nr.: 986074481

Riksrevisjonens beretning

Til Konfliktrådene

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Riksrevisjonen har revidert Konfliktrådenes årsregnskap for 2019. Årsregnskapet består av ledelseskommentarer og oppstilling av bevilgnings- og artskontorrapportering, inklusiv noter til årsregnskapet for regnskapsåret avsluttet per 31. desember 2019.

Bevilgnings- og artskontorrapporteringen viser at 169 309 740 kroner er rapportert netto til bevilgningsregnskapet.

Etter Riksrevisjonens mening gir Konfliktrådenes årsregnskap et dekkende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger, inntekter og utgifter for 2019 og kapitalposter pr 31. desember 2019, i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon (ISSAI 2000–2899). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet under «Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet». Vi er uavhengige av virksomheten slik det kreves i lov og instruks om Riksrevisjonen og de etiske kravene i ISSAI 130 fra International Organization of Supreme Audit Institutions (INTOSAI etikkregler), og vi har overholdt de øvrige etiske forpliktelsene våre i samsvar med disse kravene og INTOSAI etikkregler. Etter vår oppfatning er revisjonsbevisene vi har innhentet tilstrekkelige og hensiktsmessige som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon i årsrapporten

Ledelsen er ansvarlig for årsrapporten, som består av årsregnskapet (del VI) og øvrig informasjon (del I–V). Riksrevisjonens uttalelse omfatter revisjon av årsregnskapet og virksomhetens etterlevelse av administrative regelverk for økonomistyring, ikke øvrig informasjon i årsrapporten (del I–V). Vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese den øvrige informasjonen i årsrapporten. Formålet er å vurdere om det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen, årsregnskapet og kunnskapen vi har opparbeidet oss under revisjonen. Vi vurderer også om den øvrige informasjonen ser ut til å inneholde vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon, er vi pålagt å rapportere dette i revisjonsberetningen.

Det er ingenting å rapportere i så måte.

Ledelsens og det overordnede departementets ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide et årsregnskap som gir et dekkende bilde i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten. Ledelsen er også ansvarlig for å etablere den interne kontrollen som den mener er nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Det overordnede departementet har det overordnede ansvaret for at virksomheten rapporterer relevant og pålitelig resultat- og regnskapsinformasjon og har forsvarlig internkontroll.

Riksrevisjonens oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Målet med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som gir uttrykk for Riksrevisjonens konklusjon. Betryggende sikkerhet er et høyt sikkerhetsnivå, men det er ingen garanti for at en revisjon som er utført i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir ansett som vesentlig dersom den, enkeltvis eller samlet, med rimelighet kan forventes å påvirke de beslutningene brukere treffer på grunnlag av årsregnskapet.

Vi utøver profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen, i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon.

Vi identifiserer og anslår risikoene for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten den skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Videre utformer og gjennomfører vi revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer og innhenter tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon ikke blir avdekket, er høyere for feilinformasjon som skyldes misligheter, enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil. Grunnen til det er at misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, feilpresentasjoner eller overstyring av intern kontroll.

Vi gjør også følgende:

- opparbeider oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige ut fra omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om hvor effektiv virksomhetens interne kontroll er
- evaluerer om regnskapsprinsippene som er brukt, er hensiktsmessige, og om tilhørende opplysninger som er utarbeidet av ledelsen, er rimelige
- evaluerer den totale presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene
- evaluerer om årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et dekkende bilde i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten

Vi kommuniserer med ledelsen, blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og når revisjonsarbeidet skal utføres. Vi vil også ta opp forhold av betydning som er avdekket i løpet av revisjonen, for eksempel svakheter av betydning i den interne kontrollen, og informerer det overordnede departementet om dette.

Når det gjelder forholdene som vi tar opp med ledelsen, og informerer det overordnede departementet om, tar vi standpunkt til hvilke som er av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet, og avgjør om disse skal regnes som sentrale forhold ved revisjonen. De beskrives i så fall i et eget avsnitt i revisjonsberetningen, med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring. Forholdene omtales ikke i beretningen hvis Riksrevisjonen beslutter at det er rimelig å forvente at de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring vil være større enn offentlighetens interesse av at saken blir omtalt. Dette vil bare være aktuelt i ytterst sjeldne tilfeller.

Dersom vi gjennom revisjonen av årsregnskapet får indikasjoner på vesentlige brudd på administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten, gjennomfører vi utvalgte revisjonshandlinger for å kunne uttale oss om hvorvidt det er vesentlige brudd på slike regelverk.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon knyttet til administrative regelverk for økonomistyring

Vi uttaler oss om hvorvidt vi er kjent med forhold som tilsier at virksomheten har disponert bevilgningene på en måte som i vesentlig grad strider mot administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten. Uttalelsen gis med moderat sikkerhet og bygger på ISSAI 4000-serien for etterlevelsesrevisjon. Moderat sikkerhet for uttalelsen oppnår vi gjennom revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi finner nødvendige.

Basert på revisjonen av årsregnskapet, er vi ikke kjent med forhold som tilsier at virksomheten har disponert bevilgningene i strid med administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten.

Oslo; 08.05.2020

Etter fullmakt

Åse Kristin Berglihn Hemsén
ekspedisjonssjef

Stein Jahren
avdelingsdirektør

Brevet er ekspedert digitalt og har derfor ingen håndskreven signatur